

Napút-füzetek

66.

Hendi Péter

Olympia

Elbeszélés hat nyelven

OLYMPIA

Ott ültünk mindannyian a virtuális nézőtéren és vártuk az aranyat... Az Aponyi bácsi, akiről az utcában mindenki tudta, hogy Fradi-drukker, és aki néha azt mondta: – Megpróbálunk a Honvéd ellen egy sovánka döntlent –, vagy azt, hogy: – Előre lejátszották már a meccset, mégpedig a zöld asztalnál. – Ötvennégyben, egy augusztusi estén, azzal a hírrel hozta izgalomba a ház lakóit – nem a felnőtteket, hanem csak minket –, hogy óvást emeltek a berni döntő ellen, és lehet, hogy újrajátszatják a meccset, mert a Puskás Ócsi szándékosan rúgta a kapufa élére a labdát... Azt, amelyik az egyenlítés lehetett volna. Újrajátszani? – ingatta fejét anyám, amikor felvittem neki az örömhírt a harmadik emeletre. Másra tanították őt a század viharai, nemcsak a realitásérzéke mondatta vele, hogy: – Azt már nem! – És ott volt a Szusza Feri is, aki bizony bevágta a Jassinnak Moszkvában, úgy, hogy aztán két évig nem játszhatott a válogatottban. És ott volt a Zsák Károly is. Odakészítette maga mellé a csőre töltött revolvért, hogy ha gólt kapna... – Dehogysis – mondta apám, aki ismert néhányat a század nagy emberei közül –, a Karcsi nem revolvért, hanem egy agyagbabát, amelyet a menyasszonyától kapott, azt ültette a kapufa tövébe, minden meccs elején. – Most ott ült velünk az agyagbaba is, amelyet a Zsák Károly a menyasszonyától kapott, ott volt velünk a virtuális nézőtéren. Meg a Teész tanár úr, mintha csak a IV. A évfűző fényképén lennénk, ásóok aranyásók, bések utcai csibészek, és amíg mondom, fel nem foghatom, miért nem hívtuk a Teészt akkoriban Tésztának. De az is lehet, hogy úgy hívtuk, csak már nem emlékszem rá. Ámbátor, akkoriban nagyobb volt bennünk a tisztelet. Hallgattuk történeteit a kalandozásokról, az augsburgi vereség előtt, meg azt is, hogy nemzetek, kétszer, háromszor, ahányan mi, nem szereztek Helsinkiben feleannyit se, mint mi... És ott volt a Szabad Európának az a riportere is, aki – hetvenkettőben vagy hetvenhatban? – összehasonlítván érmeink számát a keletnémetekével, azon költői kérdést intézte a kedves hallgatókhoz, hogy vajon melyikük szeretne jobban Kelet-Németországban élni, vagy, esetleg ötvenkettőben, Magyarországon. Az a riporter, ő is ott volt most velünk. És a Kiss Laci is, akinek egy lepedővel letakart gumicsizma volt a párnája, legalábbis így mesélte a mi, Isten nyugosztalja, drága jó házimesternénk, akinek a Dzsoni kutyája egyszer megharapta a bokámat, mert hozzányúltam a zománcozott edénybe kitett grízgaluskájához. Nemcsak a mi házunk intimitásait ismerte a mi házimesternénk. Ő, aki mindennap megkérdezte tőlem, hogy mi jót ebédeltünk, tudott ő mindent, egész a Kis Laciéig, akik lenn laktak az utca végén, négy házzal lejjebb, mint mi.

Egy nyári este elbiciklizett mellettem meztelen felsőtestével, amelyen az izmok már nem az általános iskola alsó tagozatáról beszéltek. Mintha a nyomor megpróbáltatásaitól kapott volna velünk szemben két év előnyt, amelyet alighanem visszavett már tőle az élet. – Gyere le a pályára – mondta –, a dolgozók játszanak a tisztviselőkkel. – Széles derű volt az arcán: – Bazmeg! Már tíz egy a dolgozók javára!!! Kezdtém én akkor már sejteni, hogy a sport, az nemcsak sport. Amikor a Kis Laci azon a biciklin, amelyet kölcsönkaphatott valamelyik nézőtől, mialatt a dolgozók lenn a pályán verték a nagyokosokat... Mert nem volt akkoriban minden

---

---

gyereknek biciklije. Nekem éjszakánként párna volt a fejem alatt, nem úgy, mint a Lacinak, de amikor azt a kislányt megláttam a szomszéd utcából, bizony utána eredtem, és amíg ő ott karikázott, én meg futottam mellette, lihegve megkérdeztem, hogy mennyibe került a biciklije. Tartok tőle, hogy ezt az alapállást azóta is magamban hurcolom, bizony, itt van még ma is a szürke hátizsákomban, a laptop mellett. Nem úgy, mint egy mindent megmagyarázó apa-fiú viszony vagy egy rosszul sikerült fejre esés, hanem úgy, mint mementó, amely néha előbukkan, ha a szebbik nemhez közelítek, persze nem minden alkalommal, hanem csak néha, úgy értem, bizonyos esetekben. Velem van, mint Balassinál az a bizonyos *Térdet fejet neki hajték*, vagy József Attilánál a *Szépség koldusa*. Ha igaz, hogy a sport nemcsak sport, akkor talán az is igaz, hogy a szépség sem csak szépség.

Nem tudom, gondolt-e valaki ilyesmire ott a virtuális nézőtéren, de nincs kizárva, hogy igen, hiszen ott voltunk mindannyian. Alattunk repült a kalapács meg a diszkosz, és nekünk a lélegzetünk is elállt. Az aranyat akartuk, az aranyat! Akárcsak Ady Endre a Disznófejű Nagyúrtól, mert ott voltak ők is, mind a ketten. Szépen csillog az ezüst vagy a bronz is, mondta valaki szerényen, kéthárom sorral mögöttünk, miközben a jobb fülemre szorított zsebrádió arról értesített, hogy nem messze tőlünk, egy magyar anya megállás nélkül lövi az agyaggalambokat. Közben a feleségem is mondott valami csacskaságot, hogy mér' eszem minden reggel lágy tojást, vagy valami ehhez hasonló hülyeséget. Csönd, mordultam rá, és hallgattam a sportriportert, aki suttogó szavaival úgy becézte, dédelgette a galamblövéő hölgyet, mintha csak a saját hitvese lett volna. No, erről talán őt is meg kellene kérdezni, a saját hitvest, és általában minden magyar nőt, aki nem dobja ám el a puskát vagy teszi le a szurkos vödröt – Székely Bertalan: *Egri nők*, megtekinthető a Nemzeti Galériában – pusztán azért, mert megvan az arany, vagy leesett a török, hanem ló, kapja a szurkos vödröt és céloz tovább *pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen*. Balra fordultam, lévén hogy azon a fülelen nem volt rádió, és felfedeztem egy ismerős arcot. Jó vicc, ismerős arcot! Hiszen ismertem ott mindenkit! Igen, de ezt az embert valahogy másként ismertem, mint a többit. Alattunk a salakpályán elfutott egy nemzeti színű lobogó. Négy lába volt és három keze. A himnusz is megszólalt, de senki se tudta pontosan, hogy miért. Kajak? Öttusa? Zavarta a beazonosítást a sok ismétlés is, na meg a kétely: tulajdonképpen melyik évben vagyunk? Mert az egyik képernyőn, fekete-fehéren feltűnt a Papp Laci. Láttuk, amint imádni való bajusza mögül, a tőle megszokott szerénységgel, becséreszi áldozatának állkapcáját. – Bejött az eszpresszóba egy nővel és kért két kávé, de olyan halkán, mintha csak attól félne, hogy valaki szájon vágja – mesélte apám. – *Hogyhogy szájon vágja* – kérdeztem én megkövülten a tejbegríz mögül –, ki merné azt megtenni??? – Senki – nyugtatott meg anyám. – *Hogy lehet, hogy a Papp Laci itt is van, meg ott is* – faggatja mellettem egy kisfiú az apját. Tényleg, fordul meg az én fejemben is. Hiszen az előbb még itt ült velünk a virtuális nézőtéren, most meg egyszerre ott a ringben, a kötelek között, ahol – ha jól látom az interneten – ebben a diszciplínában nem szerzünk az idén egyetlen pontot se. Szégyenszemre! Mert mi nagyon tudunk ám szégyenkezni!!! A riporter az agyaggalamb-lövöldéből átadja a szót néhány percre az uszodának, ahol az egyik kolléga nem kis meglepettséggel veszi tudomásul, hogy egy magyar fiú, akitől mindannyian annyit vártunk, három teljes tized-

---

---

másodperccel elmaradt az idei legjobbjá mögött. Ennek okát alaposan meg kellene vizsgálni, így a riporter, bár az is lehet, hogy csak álmodom az egészet. Talán hogy felébredjek, balra fordulok megint, arra, amerre nincs a fülemben rádió, és azt kérdem magamtól: Hol láttam én ezt az arcot? Megvan! Svájcban a vonaton, nyolcvanhatban, amikor a Détáriék Mexikóban... Mit akar közöttünk ez a derék svájci, kérdem meglepetten. Tán csak nem éremért jött!? Hát nem elég neki, hogy az ő hazájában évszázadok óta minden rendben?

Brig után szállt fel a vonatra, amelyen éppen hazafelé utaztam, Genfbe. Úgy értem, hogy haza. Ketten voltunk a kupében, és a menetrend szerint együtt töltött húsz perc alatt felvilágosítottam néhány dologról, melyet nem árt tudni egy svájci hivatalnoknak. Először is megkérdeztem, érdekli-e a futball. Igen, felelte, de arról, hogy éppen elkezdődött a világbajnokság, arról csak éppen, hogy tudott. Márpedig, ma este érdekes meccs lesz a televízióban. Én sajnos nem láthatom az elejét, mert a vonatom lekéste a milánói csatlakozást és így csak nyolc után érkezem Genfbe. – Milyen meccs lesz ma? – kérdezte az útitárs. – Hát a magyar-szovjet! – És akkor elmondtam neki mindent. A Szusza Ferit Moszkvában, a piros vizet a melbourne-i uszodában, a két óriási kapushibát, meg hogy a Rákosi mellérúgta Angliában. Nem azért, mert magyar vagyok, hanem mert amit én tudok, annak egyetemes értelme van, hiszen a sport, az nemcsak sport. Akkoriban Európa egyik felén ezek a dolgok másképp voltak fontosak, mint a másikon. Képzeld csak el, hogy azt a két potyagólt, melyeket Angliában kaptunk a negyeddöntőben, éppen ellenük – naná, majd a brazilok ellen! –, azt a két potyagólt mi Budapesten nem is láttuk a tv-ben. Mert akkor éppen adáshiba volt. Mind a két potyagólnál! – Na de – mondta az útitárs –, a játékban mindig benne van a hiba lehetősége. Attól szép a futball, hogy néha a szemünknek se hiszünk. – Nagyon örültem ennek a megjegyzésének, mert ebből látszott, hogy figyel rám. Most már csak egy lépésre voltunk attól, hogy megértsem vele, amit szeretnék. Merthogy amikor én húszéves voltam, akkor nekünk még a vereség katarzisa sem adatott meg soha, hiszen a kétely, hogy előre megbeszéltek... Nem azt mondom én, amit az Aponyi bácsi, hogy zöld asztal, meg hasonlók, hiszen az ilyen állítások sokat ártnak, főként azoknak, akik szeretnék elhinni, hogy igaz az, amit a világból látnak. Én csak azt mondtam magamnak, hosszú éveken át, hogy ha választani lehet, akkor inkább mások verjék meg az oroszokat, mert az ördög nem alszik... – Ma sem? – szakított félbe riadt tekintettel a derék svájci. Ma már más a helyzet, nyugtattam meg, ez már nyolcvanhat, itt vannak már a közelben a vasfüggönyt kikezdő szabad szelek. És kimondtam neki: – Azt hiszem, hogy ma este megverjük őket. – És irigyeltem, amiért ő a meccset az első perctől látni fogja. – Sikerült felkeltenie az érdeklődésemet – mondta a boldog ember, amikor leszállt a vonatról. Én meg úgy döntöttem, éppen amikor az étkezőkocsi ablakából megláttam a Château de Chillont – ahol valamikor maga Byron raboskodott –, hogy nem fogom én a derék svájcit irigyelni. Leszálltam hát Lausanne-ban, hogy a pályaudvarral szemben az egyik bisztróban már az első perctől láthassam őket. Talán nem ez volt a legjobb döntésem abban az évben, mert éjfél után Genfben, hat kapott góllal az amúgy is nehéz poggyászdobban, hát bizony... – ahogy Villon mondta volna, ha tudott volna magyarul –: Boldog, ki nem próbálta még!

Amikor a virtuális arénából kifele tódultunk, megint láttam a svájcit. Egy pillanatra megrettentem, hátha felhánytorgatja a tizennyolc évvel ezelőtt történeteket, bár az sincs kizárva, hogy neki tetszett a meccs, ő nem bánta meg. Ej, mit törődöm vele! Megvan az ötödik arany! Minden szép volt, és főként, minden egyszerű. Ahhoz, hogy tudjuk, hányadán állunk, nem kellett még semmit se kivonni, elég volt csak összeadni. Bántam is én, hogy esetleg nem érem el a távolsági buszt, vagy – na bumm! – nem érek fel rá. Akár gyalog is megtehetem a szállásomig azt a huszonnégy kilométert! Ki árthatna nekem ebben a csodálatos, görög éjszakában!

Aztán a kijáratok előtt hirtelen sűrűsödni kezdett a tömeg. Doppingpróba, mondta Teész, és látszott rajta, hogy nem tudja, mi az. Az embert akkor is elfogja a félsz, ha nincs rá semmi oka, nyugtattam magam, és nyomultam tovább, előre, a kijáratok felé. Szemem már a rácsokon túli autóbuszokat fürkészte, jó, ha már most tudom, hogy majd melyik irányba sodródjam. Éppen megláttam a buszt, rajta a lakhelyem kimondhatatlan nevével, amikor is egy khaki ruhás férfi a vállamra tette a kezét. Szondára, mondta, és – látván értetlenségemet – türelmetlenül megkérdezte, beszélek-e angolul. Nem tetszett nekem a türelmetlensége, mert ha ő akar valamit tőlem, akkor legyen szíves és ne sürgessen. Elvégre, nem az ő autóbuszának a reflektorai villognak odaát. Akár svédül is beszélhetünk, vágtam az arcába kihívóan, ám az arc meg se rezzent, kitarított rendületlenül az angol mellett. – Miféle szondára? – kérdeztem. – Nem látja, hogy én nem vagyok versenyző? – Nem a versenyzőket ellenőrizzük, hanem a nézőket – felelte röviden a khaki ruhás, és átpasszolt egy gorillakülsejű fickónak, aki már be is tessékelt a meseautóba. Mielőtt a hátsó ajtó becsapódott, láttam még, hogy odakinn, ott túl a rácson, feljött a telihold. Ezek szerint elmúlt tizenegy óra.

Voltunk néhányan odafenn. Egy lengyel, aki rögtön megismert, két iraki, aki azt kérdezte, merre van kelet, aztán egy feltűnően izmos afrikai, és még sokan mások, akiknek az állampolgárságát csak elmosódottan láttam. Túl sok értük mindenesetre nem lehetett. Aztán persze az amerikaiak is, mert ők ott vannak mindenhol. Mindenki befelé fordult, magamagát faggatva. Kivéve az amerikaiakat. Ezek miért olyan magabiztosak?, kérdezgetem a lengyelt. Lengyel, magyar két jó barát, mondta valahonnan a hatvanas évekből, aztán válaszolt a kérdésekre is. Hogy az amerikaiak mért oly magabiztosak? Már hogyan lennének azok? Nekik egy ilyen teszt meg se kottyán. Ők dolgozták ki az ellenőrzés technológiáját, ők aztán tudják, hogyan lehet elkerülni, hogy az ember pozitív legyen. Hogyhogy elkerülni, kérdeztem elhűlve, nálam aztán semmit nem találnak, én biztos, hogy negatív vagyok. A lengyel elmosolyodott, mintha csak azt mondaná: – Nekem beszélés? Aztán halkabban folytatta. Ide figyelj, öregem, itt senki se negatív. Gondolod, hogy ennyi értünk lenne, ha csak úgy fapofával néznénk a kedvenceinket? – Mit számít, hogy milyen pofával? – erősködtem. – És mit számít, ha megittam egy Arany Ászt, vagy kettőt. Tán csak nem tilos? – Majd elválik – felelte a lengyel, és többé nem szólt hozzám, mert amikor megálltunk a Nemzetközi Főfelügyelőség udvarán, készséggel félretolta a vaspántot, hogy odalentől egy porkoláb kinyithassa a rácsos ajtót.

Úgy adódott, hogy engem tartottak benn a legtovább. Talán mert utaztak a magyarokra, vagy csak mert nem adtam elegendő anyagot. Éreztem, hogy egyre csak rontok a helyzetemen, de nem tehettem róla. Egyszerre jött ki rajtam a nap – mit a nap? –, az elmúlt három hónap minden fáradtsága. Nem voltam ura

---

---

magamnak. És ahogy az ilyenkor lenni szokott, mindkét oldalon kezdtük elvetni a diszkoszt, vagyis a kalapácsot, akarom mondani, a sulykot. – Hol az a bili? – üvöltöttem, ők meg gúnyosan összeröhögtek a hátam mögött. Az egyikük ráütött a popsimra is, én meg ellöktem a kezét, és azt sziszegtem: – Te rohadt buzi! – Ketten közbeléptek. Csak akkor derült ki, hogy nem is vizeletet akarnak. – Akkor hát mi a francot? – kiáltottam. – Szarjak? – Nyugodjon meg – mondta egy feltűnően jól borotvált, világoskék ruhás férfi, aki a dulakodásra besietett a szondaszobába.

Udvariasan átvitt az irodájába. Rögtön látszott, hogy megvan benne a szűkséges empátia, de mielőtt nagyon megkedveltem volna, valami azt súgta, hogy veszélyesek az ilyenek, mert mire észbe kapsz, már meg is manipuláltak. Megkínált egy cigarettával, és szinte sajnáltam, hogy nem dohányzom. – Nem célunk, hogy magát meghurcoljuk – kezdett bele a mondókájába –, de ha egyszer eljött a Játékokra, akkor, ugye, megérti, hogy a szabályok önre is vonatkoznak. Aki szembeszegül, sokat árthat mind a hazájának, mind saját magának. – Ezt meg hogy érti? – A Játékok Bizottsága elveszi az érmet, amelyért szurkolt. – Én nem szegültem szembe – mondtam neki –, de értse meg, hogy fáradt vagyok, nem azért kiabáltam itt nap mint nap, hogy a végén még is alázzanak. – Itt közbeszólt, hogy az esetleges kellemetlenségeimért ő kér bocsánatot. Ne haragudjak a szondázóra, hiszen ő is csak ember, a dolga pedig egyáltalán nem könnyű. – Ó, ha tudná, kedves barátom, hogy a szurkoló néha kicsoda trükkökhöz folyamodik! – Láttam, hogy a megértésemre pályázik. Meg akartam kérdezni, hogy milyen trükkökre gondol, de akkor hirtelen más jutott eszembe. Mert ami a büntetést illeti, nem mintha attól tartanék, hogy az én teszem pozitív lesz, de én a büntetést, mindentől függetlenül, én azt igencsak méltánytalannak tartom. Hogy lehet egyetlen szurkoló miatt, bármit is tett a szerencsétlen, hogy lehet miatta egész országot megbüntetni?! Ez nem igazság. – Pedig az ilyesmi előfordul – mondta a szépen borotvált. – Nem látta a *Eurosporton*? Rómában egy néző fejbe dobta a bírót, aminek folytán az olaszok elvesztették a meccset. – Igen – mondtam neki –, de én nem dobtam fejbe senkit, a doppingolás meg pláne kizárt. Nem mondom, egyszer elszívtam egy marihuánás cigarettát, de annak már harminc éve, ha nem harmincöt. – De mi nem azt keressük. – Akkor hát mit? – Mélyen a szemembe nézett, és azt mondta: – A gondolatait, az érzéseit akarjuk megvizsgálni. – Én is a szemébe néztem, és megkérdeztem, hogy arra meg mi szűkség.

Barátságos mosollyal átnyújtotta a névjegyét. És ahogyan ezt tette, abból megéreztem, hogy nem szabad a kezemben lévő elefántcsontszínű kártyát túl hosszan tanulmányoznom. Még elárulná neki az összeráncolt homlokom, hogy mit sem tudok a Szervezetről. Annyit azért elolvastam, hogy főosztályvezető, a neve pedig: Andy Empathy. Kicsit megenyhültem ettől. Nem a nevétől, hanem a beosztásától. Becsúsztottam a névjegyet a levéltárcámba, és én is adtam volna neki a sajátomból, de nem találtam egyetlenegy se. A fene egye meg! Így van ez mindig, tártam szét a kezemet. Valahányszor úgy adódik, hogy a sorsom összehoz egy nagy emberrel, nálam soha nincs névkártya. Nem tesz semmit, bátorított Andy, aztán a Szervezetről kezdett beszélni. De még milyen szépen!

– Mi éppúgy szeretjük ezeket a Játékokat, mint maguk, ám a mi szeretetünk kart karba öltve jár a felelősségérzettel. Ez a felelősségérzet persze többféle lehet. Az ép testben ép lélek ógörög elvének dogmatikus követői úgy gondolták, hogy elegendő a sportolókat ellenőrizni, és máris elértük célunkat. Ne menjünk

---

most abba bele, hogy mind a szűrőpróba-szerűség, mind a tiltott anyagok körének tételes felsorolása sok olyan kérdést vet fel, amelyekre a dogmatikusok csak azt tudják mondani, hogy egy nem tökéletes ellenőrzés is jobb, mint az ellenőrzés teljes hiánya. Abban persze már mindenki egyetért, hogy a Játékok tisztaságáért folytatott küzdelemben felhasznált eszközeinket újra és újra revideálnunk kell. Elég csak példaképpen említeni, hogy a genetikai manipuláció egyik napról a másikra teheti értelmetlenné a sportolókkal szemben alkalmazott összes eddigi doppingtesztet. Mi következik ebből? Nos, annyi mindenképpen, hogy a sportolók nem lehetnek a Játékok tisztaságáért folytatott harcunk kizárólagos célobjektumai. Ezen felismerést követően léptek sorompóba az úgynevezett Zöldek, akik, hasonlóan az azonos nevű mozgalmakhoz és pártokhoz, úgy találták, hogy a harcot elsősorban a Játékok környezetéért kell megvívni, hiszen a környezeti, vagy nevezzük így, nézőtéri elburjánzások a fő okai annak, hogy a Játékok, melyek az ókorban a népek egymáshoz való közeledésének az eszközei voltak, ma egyre inkább az egymás elleni acsarkodás – olaj a tűzre! – serkentőivé váltak. – Amikor Andy idáig jutott, az egyik Nagy Szondás bedugta a fejét az irodába, hogy most már szeretnének hazamenni, és ideje lenne tudniuk, adok-e anyagot, vagy sem. – Megy már a Kedves Szurkoló – felelte neki Andy Empathy, és én örültem, hogy a szondás látja, milyen jó viszonyban vagyunk egymással. Hasznos lehet a végeredményénél! Annak meg különösen örültem, hogy amikor kivittek az irodából, Andy még jó hangosan utánam szól, hogy sok sikert, és a próba-vétel végeztével jöjjen majd vissza hozzám.

Ám a szondaszobában újra kezdődött a huzavona. – Minket ugyan nem verszát – morogta a fogai között a buzi. – Hajlandó vagy végre gondolkodni? – Beültetek egy székbe, amelyhez hasonlókat csak filmekben láttam. Amerikában, ahol még mindig van halálos ítélet, ilyen székekbe ültetik az elítélteket. Éreztem, hogy nem fogok tudni gondolkodni. Se érezni. Ezek meg ott hadonásztak az ablak mögött, nézték a képernyőn, hogy mi lesz, szar vagy kalaposinas. Az egyikük szájáról mint-ha ezeket a szavakat olvastam volna: *Tudtam, hogy csal.* Magyarul beszélt! Ekkor letéptem magamról a halántékomhoz meg a szívemhez tapadó gumikorongokat, le az összes kábelt, mellyel a székhez láncoltak. Meg se vártam, hogy előbújjanak az üvegkalitkáikból. Ezeknek nem adok anyagot! Nem is tárgyalok velük! Elég!!! Ez volt az egyetlen gondolatom, ezzel mentem vissza Andy Empathyhoz.

– Minden rendben? – kérdezte derűsen. – Semmi sincs rendben. – Csak nézett rám döbbsen, én meg azt feleltem, hogy nem tudok gondolkodni, ha néznek. És érezni? Érezni se tudok, ha néznek. Ó, hogy sajnálta! Újra elnézésért kért, amennyiben az emberei tapintatlanok lettek volna velem. Szerény véleménye szerint a szurkoló csak áttételesen hibás, hiszen ő csak egy káros folyamat megmértelyezett produktuma. Meg kellene szondázni a sportriportereket is... Továbbá a népek lelkialkatát, felemelni a vesztesek öntudatát, letörni a győztesek gőgös szarvát... Az eredményhirdetésből ki lehetne hagyni a himnuszokat, bár ennek ma még sok az ellenzője. Elsősorban nem a zöldek, hanem a dogmatikusok körében. Hosszú harc áll még előttünk, mondta, és hozzátette, hogy az ő számára én nem ellenfél voltam, hanem áldozat.

Aztán előzékenyen kikísért az irodájából.

OLYMPE

Traduit par Sophie Aude

Nous étions tous là, assis dans nos gradins virtuels, à attendre l'or... Le père Aponyi aussi, dont toute la rue savait qu'il supportait le Fradi et qui disait parfois: On essaiera d'aller au moins jusqu'au match nul contre le Honvéd, ou encore: Le match est joué d'avance, ils ont réglé ça avec des pots de vin. En cinquante-quatre, un soir d'août, il mit en émoi tous les habitants de l'immeuble – enfin, nous plus que les adultes – en annonçant que la finale de Berne avait été contestée et qu'il faudrait peut-être rejouer le match, parce que notre Puskás avait fait exprès de viser le poteau du but... Ce but grâce auquel il aurait pu égaliser... Rejouer le match? – demanda ma mère en hochant la tête quand je lui remontai la bonne nouvelle au troisième. Les tempêtes de ce siècle lui avaient enseigné autre chose, et ce n'est pas seulement son sens des réalités qui lui fit dire que ça, ça l'étonnerait bien! Feri Szusza était là aussi. Après le but qu'à Moscou il avait mis à Yashin, il avait été interdit deux années de suite de jouer en sélection. Károly Zsák était là également. C'était lui qui avait à portée de main dans ses buts un revolver chargé, au cas où il aurait laissé passé le ballon... Mais pas du tout dit mon père, qui connaissait quelques uns des grands hommes de ce siècle, ce n'est pas un revolver que Karcsi avait, mais une figurine d'argile dont lui avait fait cadeau sa fiancée et qu'il plantait au pied du but au début de chaque match. A présent, la figurine d'argile que Károly Zsák avait reçue en cadeau de sa fiancée était assise avec nous dans les gradins virtuels. Monsieur Teész le professeur était là lui aussi, comme sur la photo de classe de la 4ème A, les A sont des as, les B au panier. En disant cela, je me demande comment il se fait qu'à l'époque nous n'ayons pas appelé Teész Monsieur Tsé-Tsé. Mais peut-être l'appelions-nous ainsi et que je l'ai seulement oublié. C'est vrai aussi qu'à l'époque nous avions plus de respect. Nous écoutions ses histoires sur l'époque glorieuse des incursions magyares avant la défaite d'Augsburg, tout comme ses tirades sur le fait qu'à Helsinki des nations deux, voire trois fois plus grandes que la nôtre n'avaient pas obtenu la moitié de ce que nous y avions raflé... Et puis il y avait ce reporter de la radio Europe Libre qui, comparant en soixante-douze ou soixante-seize le nombre de nos médailles avec celles que les Allemands de l'Est avaient obtenues, demanda aux auditeurs – question rhétorique – lequel d'entre eux aurait préféré vivre en Allemagne de l'Est ou en Hongrie, disons en cinquante-deux. Ce reporter était là lui aussi, avec nous. De même que Laci Kis qui n'avait pour oreiller qu'une paire de bottes en caoutchouc entourée d'un drap, c'était du moins ce qu'il avait raconté à notre cher vieux concierge (Dieu ait son âme) dont le chien Johnny m'avait une fois mordu les mollets parce que j'avais touché à sa gamelle pleine de pâtes à la semoule. Notre concierge ne se contentait d'ailleurs pas de connaître toutes les petites histoires de notre immeuble. Lui qui chaque jour me demandait ce que nous avions eu de bon au déjeuner était également au courant de tout ce qui se passait dans la famille de Laci Kis, qui habitait au bout de la rue, quatre maisons après la nôtre.

Un soir d'été il avait fait à vélo un bout de chemin avec moi. Il était torse nu et les muscles qu'on lui voyait parlaient déjà d'autre chose que de l'école primaire. Comme si les épreuves de la misère lui avaient donné deux ans d'avance sur nous, que la vie lui a sans doute déjà repris. Descends au terrain, me dit-il, les ouvriers jouent contre les fonctionnaires. Un grand sourire éclairait son visage: les ouvriers mènent dix à un, bordel!!! C'est alors que je commençai à entrevoir que le sport, ce n'était pas seulement du sport, là, à ce moment précis, à côté de Laci Kis monté sur ce vélo qu'un des spectateurs avait dû lui prêter, pendant que sur le terrain les ouvriers mettaient une raclée à tous ces grands esprits... A l'époque, tous les enfants n'avaient pas de vélo. Même moi qui chaque nuit avait un vrai oreiller sous ma tête, pas comme celui de Laci, je n'ai pas pu m'empêcher de me précipiter après cette petite fille de la rue d'à côté quand je l'ai vue faire du vélo, pour lui demander à bout de souffle, puisque je courais à côté d'elle tandis qu'elle pédalait, combien le sien avait coûté. J'ai bien peur de ne m'être toujours pas défait de cette attitude fondamentale. Je sens bien que je la trimballe aujourd'hui encore, elle est là, dans mon sac à dos gris, collée contre mon ordinateur portable. Ce n'est pas un truc du genre relation père-fils qui explique tout, ou une mauvaise chute sur la tête, non, plutôt une sorte de memento qui ressort parfois, quand j'ai affaire au plus beau sexe, pas à chaque fois bien sûr, dans certains cas seulement. Elle fait partie de moi comme le *Mendiant de beauté* d'Attila József. S'il est vrai que le sport, ce n'est pas seulement du sport, alors il se peut bien que la beauté ne soit pas non plus seulement de la beauté.

Je ne sais pas si d'autres pensaient à ce genre de choses dans les gradins virtuels, mais ce n'est pas exclu, puisque nous étions tous là. En dessous de nous volait le marteau ainsi que le disque et nous aussi nous suspendions notre souffle. C'était l'or que nous voulions, l'or, tels le poète Endre Ady suppliant le Seigneur à Tête de Cochon, qui d'ailleurs étaient là également, tous les deux. L'argent et le bronze ont un bel éclat aussi, dit une voix modeste quelques rangées derrière nous, tandis que la radio de poche que je serrais contre mon oreille droite nous informait que, non loin de nous, une mère hongroise se démenait au tir au pigeon. C'est ce moment que choisit ma femme pour me poser une question essentielle: pourquoi au fait je mangeais un œuf à la coque tous les matins. Chut, je lui fit, pour écouter le commentateur sportif qui de sa voix chuchotante donnait des petits noms, flattait la dame du tir au pigeon comme si c'était de son épouse qu'il s'agissait. C'est elle qu'il faudrait interroger, tiens, sa propre épouse, et en général toutes les femmes hongroises qui ne rendent pas les armes ni ne lâchent leur seau de poix bouillante – voir *Les Femmes d'Eger* de Bertalan Székely à la Galerie Nationale – une fois qu'on a remporté l'or ou que le Turc est tombé, mais qui tirent, reprennent leur seau de poix bouillante et continuent de viser *avec justesse et bellement, comme l'étoile file au firmament*. Je me tournais vers la gauche, étant donné que de ce côté aucune radio n'occupait mon oreille et que j'avais repéré par là un visage connu. La bonne blague, „un visage connu”! Il n'y avait personne que je ne connaissais pas ici. C'est vrai, mais cet homme, je le connaissais différemment des autres. En dessous de nous, sur la piste, un drapeau aux couleurs nationales venait de prendre son départ dans la course. Il avait quatre jambes

et trois bras. L'hymne se fit soudain entendre sans que personne ne sache au juste pourquoi. Les kayaks? Le pentathlon? La fréquence des rediffusions nous empêchaient d'en être sûr, et puis il y avait cette incertitude: en quelle année étions-nous au juste? Sur l'un des écrans en effet, Laci Papp apparut en noir et blanc. On put voir comment de derrière son adorable moustache et avec sa modestie habituelle il rectifiait la mâchoire de sa victime. Et alors il est entré dans le bar avec une femme et a commandé deux cafés, mais d'une voix presque inaudible, comme s'il avait eu peur de s'en prendre une sur le coin de la figure, raconta mon père. Comment ça s'en prendre une sur le coin de la figure, demandai-je pétrifié de derrière mon assiette de bouillie de semoule, qui oserait faire une chose pareille??? Personne, me rassura ma mère. Comment ça se fait que Laci Papp est à la fois ici, et là – demande sans arrêt un petit garçon à son père. Il a raison, moi aussi cette question me trotte dans la tête. Il y a quelques instants qu'il était encore assis là avec nous, dans les gradins virtuels, et voilà que maintenant il est également là-bas sur le ring, entre les cordes où – si je vois bien sur internet – nous ne gagnons pas un seul point cette année. Honte sur nous! Pour ce qui est d'avoir honte, ça, nous savons très bien le faire!!! Le reporter du tir au pigeon laisse pour quelques minutes le micro à la piscine, où un de ses collègues s'étonne de ce qu'un jeune homme hongrois (dont nous n'attendions pas moins) reste loin derrière les meilleurs de la compétition, avec trois bons dixièmes de secondes. Il faudrait réfléchir sérieusement au pourquoi de la chose, dit le reporter, à moins que tout ça ne soit qu'un rêve. Pour me réveiller sans doute, je me retourne une fois encore vers la gauche, du côté où je n'ai pas de radio à l'oreille et je me demande en moi-même: d'où est-ce donc que je connais ce visage? Voilà! Je sais! C'était dans un train en Suisse, en mille neuf cent quatre-vingt six, l'année du Mondial à Mexico... Qu'est-ce qu'il fait là parmi nous ce brave Suisse, je me demandais, il ne peut pas être venu pour une médaille quand même!? Ça ne lui suffit pas peut-être que tout aille bien dans son pays depuis des siècles?

Il était monté après Brig, dans le train qui me ramenait chez moi, enfin „chez moi”... à Genève. Il n'y avait que nous deux dans le compartiment et je profitais des vingt minutes que selon l'horaire nous avions à passer ensemble pour l'éclaircir sur un certain nombre de choses qu'il ne nuit pas de savoir à un employé de bureau suisse. Je commençai par lui demander si le football l'intéressait. Il me dit que oui, mais quant au championnat du monde, il avait tout juste entendu dire qu'il venait de démarrer. Le soir même pourtant, il devait y avoir un match intéressant à la télévision, dont je ne n'allais malheureusement pas voir le début. Mon train ayant raté la correspondance de Milan, je n'arriverai à Genève qu'à huit heures passées. De quel match s'agit-il? demanda mon compagnon de voyage. Hongrie-URSS, rien que ça! C'est alors que je lui débballais tout. Feri Szusza à Moscou, l'eau rouge dans la piscine de Melbourne, les deux erreurs énormes du gardien de but en Angleterre et que Rákosi avait tiré à côté. Ce n'est pas parce que je suis hongrois que je lui disais tout ça, mais parce que la signification de ces faits est universelle, étant donné que le sport, ce n'est pas seulement du sport. A l'époque, ces choses n'avaient pas la même importance dans l'une et l'autre moitiés de l'Europe. Imaginez-vous que

---

ces deux buts stupides que nous avons pris en quart de finale en Angleterre, et comme par hasard contre eux – qu’allait-il se passer contre les Brésiliens?... – ces deux buts stupides nous n’en avons rien vu depuis Budapest à la télévision. Juste à ce moment-là en effet, l’image s’est brouillée. Elle s’est brouillée deux fois, deux fois au moment de ces deux buts stupides! Certes, dit mon compagnon de voyage, mais dans tout jeu, la possibilité de commettre une erreur existe. C’est ce qui fait précisément la beauté du football, le fait que parfois nous ne puissions pas en croire nos yeux. Cette remarque me fit plaisir, car elle prouvait qu’il m’écoutait attentivement. Je n’étais plus très loin de réussir à lui faire comprendre ce que je voulais qu’il comprenne. Quand j’avais vingt ans, l’effet cathartique même de la défaite nous était refusé, la probabilité que tout ait été joué d’avance étant trop forte... Je ne suis pourtant pas du genre du père Aponyi, à parler de pots de vin et de tout ça, car je sais que de telles affirmations peuvent faire beaucoup de mal, surtout à ceux qui aimeraient croire que ce qu’ils voient du monde est vrai. Je me disais seulement depuis de longues années qu’à choisir, il vaudrait mieux que ce soient d’autres que nous qui battent les Russes, parce qu’avec eux, on ne sait jamais... Mais tout ça est fini aujourd’hui, non? me coupa le brave Suisse d’un air alarmé. Bien sûr, le rassurais-je, la situation est différente aujourd’hui. Nous sommes en mille neuf cent quatre vingt-six, les vents libérateurs qui finiront par emporter le rideau de fer ne sont pas loin. Puis je lui déclarai: je crois que ce soir, on va les battre. Je l’enviais, parce que lui pourrait voir le match depuis la toute première minute. Vous avez réussi à piquer ma curiosité, me dit en descendant du train cet homme heureux. Quant à moi j’avais décidé, en apercevant depuis la fenêtre du wagon restaurant le château de Chillon – où Byron fut emprisonné à l’époque –, que je n’aurai pas à envier le brave Suisse. Je descendais donc à Lausanne afin de pouvoir regarder le match depuis la toute première minute dans café en face de la gare. Ce ne fut sans doute pas la meilleure décision que je pris cette année-là, parce qu’à Genève à minuit passée, avec six buts dans tes bagages déjà lourds, eh bien... – comme l’aurait dit Villon s’il eût été hongrois – *bien heureux est qui rien n’y a!*

Tandis que les spectateurs affluaient vers la sortie de l’arène virtuelle, je vis de nouveau le Suisse. L’espace d’un instant l’inquiétude me saisit. Peut-être allait-il me jeter à la figure ce qui s’était passé dix-huit années auparavant? Mais on pouvait aussi supposer que le match lui avait plu, qu’il n’y avait rien de choquant pour lui dans tout cela. Et qu’est-ce que ça peut me faire, au fond? Nous venons de remporter notre cinquième médaille d’or. Tout s’est joué magnifiquement, et surtout, simplement. Pour savoir en quelle position nous étions, pas besoin de soustraire quoi que ce soit, il n’y avait qu’à additionner. Et si je ratais le car? Et alors? Et si, catastrophe, plein à craquer, je ne rentrais pas dedans? Je m’en fiche, je veux bien les faire à pieds ces vingt kilomètres jusqu’à mon hébergement. Qui pourrait me faire du mal dans cette merveilleuse nuit grecque!

La foule qui se pressait aux portes de sortie devint de plus en plus dense. Test anti-dopage dit M. Teész, et l’on voyait bien qu’il n’avait pas la moindre idée de ce que c’était. Du calme, me disais-je, la frousse arrive à nous prendre

même quand nous n'avons rien à nous reprocher, tout en continuant de pousser vers la sortie. Je scrutais déjà les autobus garés au-delà des grilles, histoire de savoir au moins dans quelle direction prendre le courant. Au moment précis où j'apercevais le bus portant le nom imprononçable de la localité où je résidais, un homme en vêtements kaki mit sa main sur mon épaule. A la sonde, me dit-il. Voyant que je ne comprenais pas, il me demanda avec impatience si je parlais anglais. Moi, son impatience ne m'a pas plu. S'il voulait quelque chose, il n'avait qu'à être aimable et ne pas me presser, car ce n'était pas son bus à lui dont les phares brillaient là-bas, de l'autre côté. On peut parler suédois aussi si vous voulez, lui lançais-je au visage d'un air de défi. Mais il ne cilla pas, il ne voulait pas démordre de son anglais. Quel genre de sonde, je demandais, vous ne voyez pas que je ne fais pas partie des concurrents? Ce ne sont pas les concurrents qu'on contrôle mais les spectateurs, me répondit sèchement l'homme en kaki avant de me refiler à une espèce de gorille qui me pria de monter dans sa voiture de rêve. Avant que la porte arrière ne se ferme j'eus le temps de voir que dehors, au-delà des grilles, la pleine lune s'était levée. Il était donc plus de onze heures.

Nous étions quelques-uns là-dedans. Un Polonais qui me repéra tout de suite, deux Irakiens qui demandèrent de quel côté était l'Orient, et puis un Africain excessivement musclé, et bien d'autres encore à la nationalité un peu floue. Ceux-là n'avaient sans doute pas eu trop de médailles. Et puis bien sûr, il y avait des Américains, comme il y en a partout. Nous étions tous pensifs, chacun se posait à soi-même mille questions. Sauf les Américains. Ceux-là, pourquoi étaient-ils aussi sûrs d'eux? demandais-je au Polonais. Pas d'amis plus vrais qu'Hongrois et Polonais me fit-il comme s'il sortait tout droit des années soixante avant de répondre à ma question. Pourquoi les Américains étaient-ils aussi sûrs d'eux? Et pourquoi ne le seraient-ils pas? Pour eux, un test comme celui-là ce n'est rien du tout. Ce sont eux qui ont élaboré la technique de contrôle, ils sont bien placés pour savoir comment éviter d'être positif au test. Comment ça, *éviter*? je lui demandais sidéré. A moi ils ne me trouveront rien, c'est sûr que je suis négatif. Le Polonais esquissa un sourire qui avait l'air de dire: allez, tu ne me la feras pas à moi. Puis il reprit à voix plus basse. Ecoute, mon vieux, aucun d'entre nous ici n'est négatif. Tu crois qu'on aurait autant de médailles si on se contentait de regarder impassibles nos sportifs préférés? Qu'est-ce que ça change, impassible ou pas, insistais-je, et qu'est-ce que ça peut faire que j'ai bu une bière, ou deux. C'est pas interdit quand même? Ça c'est à voir, me répondit le Polonais, après quoi il cessa de me parler, et quand nous nous arrê tâmes dans la cour du Comité International de Surveillance, il mit un zèle suspect à écarter la barre métallique afin que le geôlier puisse d'en bas ouvrir la porte grillagée.

C'est moi qu'ils gardèrent finalement le plus longtemps. Soit parce qu'ils avaient quelque chose contre les Hongrois, soit parce que je ne fournissais pas de matière satisfaisante. Je sentais bien que je ne faisais qu'aggraver mon cas, mais que pouvais-je y faire? Tout d'un coup, toute la fatigue de la journée – de la journée, que dis-je, des trois derniers mois – me tomba dessus. J'étais incapable de me ressaisir. Comme cela arrive souvent dans ce genre de situation, nous commençâmes des deux côtés à nous jeter le disque, voire le marteau,

en tous cas à tirer un peu trop sur la corde. Où il est votre putain de pot de chambre? – je gueulais, tandis qu'ils rigolaient derrière mon dos. L'un d'eux me mit même la main aux fesses. Je l'envoyais promener et lui sifflais: espèce de pédé! Deux personnes intervinrent. C'est à ce moment-là seulement que je compris que ce n'était même pas mon urine qu'ils voulaient. Et quoi alors? Que je chie? Calmez-vous dit un homme habillé en bleu clair, excessivement bien rasé, qui s'était précipité dans la salle de la sonde au moment de la bagarre.

Il me fit poliment passer dans son bureau. On voyait tout de suite qu'il avait suffisamment d'empathie, mais avant que je me mette à le trouver aimable, quelque chose me dit de me méfier de ce genre de personnages qui avant de t'en rendre compte t'ont déjà entortillé. Il m'offrit une cigarette d'une façon telle que je regrettais presque de ne pas fumer. Il commença son petit discours en me disant que leur but n'était pas de nous malmener, mais qu'ayant décidé de venir assister aux Jeux, je devais bien comprendre que les règles s'appliquaient à moi aussi. Ceux qui allaient à l'encontre de ces règles pouvaient faire beaucoup de tort, tant à eux-mêmes qu'à leur nation. Qu'est-ce que vous entendez au juste par là? je demandais. Dans ce cas, le Comité des Jeux reprend la médaille dont l'individu en question a encouragé l'obtention. Je ne suis allé à l'encontre de rien du tout, lui dis-je, comprenez seulement que je suis fatigué et que je ne suis pas ici depuis des jours à brailler pour être humilié à la fin. Là, il m'interrompit pour s'excuser des éventuels désagréments que j'avais pu avoir à subir. N'en voulez pas au sondeur, me pria-t-il, lui non plus n'est pas de marbre et son métier est loin d'être facile. Si vous saviez seulement, cher ami, à quelles combines le supporter est parfois prêt à recourir! Je voyais bien qu'il essayait d'obtenir mon approbation. Je voulais lui demander à quelles combines il pensait, mais autre chose me vint soudain à l'esprit au sujet de la punition. Ce n'était pas que j'aie pu craindre une seule seconde que mon test soit positif, mais en soi, cette punition me paraissait totalement injuste. Comment pouvait-on punir un pays tout entier à cause d'un seul supporter, quelque crime que le malheureux ait pu commettre?! Ce n'était pas juste. Pourtant cela arrive, me dit le bien rasé. Ne l'avais-je pas vu sur *Eurosport*? A Rome, un spectateur avait jeté quelque projectile à la tête de l'arbitre, à la suite de quoi les Italiens avaient perdu le match. D'accord, je lui dit, mais moi je n'ai rien lancé à la tête de personne, et le dopage, vous pouvez l'oublier. C'est vrai que j'ai fumé une fois une cigarette de marijuana, mais c'était il y a trente ans, voire trente-cinq. Ce n'est pas cela que nous cherchons, nous. Alors, quoi? Il me regarda droit dans les yeux et dit: ce sont vos pensées, ce sont vos sentiments que nous voulons examiner. Je le regardai moi aussi dans les yeux et lui demandai à quoi mes pensées et mes sentiments pourraient bien leur servir.

Avec un sourire amical, il me tendit sa carte de visite. A son geste je sentis que je n'avais pas intérêt à m'attarder trop longtemps sur la carte blanc ivoire qui se trouvait dans ma main. Mes sourcils froncés auraient pu trahir tout ce que je savais sur l'Organisation. J'avais juste eu le temps de lire qu'il était directeur général et d'apercevoir son nom: Andy Empathy. Cela me détendit un peu – son titre d'ailleurs plus que son nom. Je glissais la carte dans mon portefeuille et lui aurait volontiers donné une des miennes, mais je n'en trouvais pas une seule. Nom d'un chien, c'est toujours la même chose! lui disais-je

---

en montrant mes mains vides. Ce n'est pas la première fois que le destin me fait rencontrer un grand homme, et je n'ai jamais de carte sur moi dans ces moments-là. Ça ne fait rien du tout, me rassura Andy avant de commencer à me parler de l'Organisation, et de quelle façon!

Nous aimons ces Jeux tout autant que vous, mais cette affection qui est la nôtre va de pair avec un sentiment de responsabilité dont elle est indissociable. Ce sentiment de responsabilité peut prendre différentes formes. Les disciples dogmatiques du principe antique de l'esprit sain dans un corps sain pensaient que contrôler les sportifs suffisait à ce que notre mission soit accomplie. Passons sur le fait que tant le caractère aléatoire des tests que le dénombrement objectif de l'ensemble des substances prohibées soulèvent de nombreuses questions auxquelles les dogmatiques ne peuvent répondre qu'en avançant qu'il vaut mieux un contrôle imparfait que pas de contrôle du tout. Nous sommes naturellement tous d'accord sur la nécessité de repenser et d'améliorer sans cesse les outils qui nous servent dans le combat que nous menons pour que les Jeux restent propres. Voyez par exemple la manipulation génétique. D'un jour à l'autre elle peut invalider tous les tests anti-dopage pratiqués jusqu'à ce jour sur les sportifs. Que faut-il en conclure? Eh bien tout simplement que les sportifs ne peuvent pas constituer la cible exclusive du combat que nous menons pour que les Jeux restent propres. Partant de ce constat, les Verts comme on les appelle sont entrés en lice à leur tour. Leur idée, qu'ils partageaient avec les mouvements et les partis du même nom, était que la lutte devait se porter en priorité sur le front de l'environnement des Jeux. En effet, l'envahissement proliférant de cet environnement – plus précisément des gradins – est la cause principale de ce que les Jeux, qui étaient dans l'Antiquité un outil de rapprochement entre les peuples, tendent de plus en plus aujourd'hui, tel un jet d'huile sur le feu, à stimuler l'animosité entre ceux-ci. A ce moment du discours d'Andy, un des Grands Sondeurs passa sa tête dans l'entrebâillement de la porte du bureau pour dire qu'ils aimeraient bien rentrer chez eux maintenant et qu'il serait temps qu'ils sachent si j'allais donner de la matière oui ou non. J'en ai fini avec notre Cher Supporter, lui répondit Andy Empathy, et j'étais bien content que le sondeur voie en quelle bonne entente nous étions. Ça pourrait être utile au moment du résultat! Ce qui me fit plus plaisir encore, c'est qu'en sortant du bureau, tout le monde put entendre qu'Andy me souhaitait bonne chance et me priait de revenir le voir quand le prélèvement serait fait.

Mais une fois à la sonde, les ennuis recommencèrent. Tu crois pas que tu vas nous entuber comme ça, marmonna le pédé entre ses dents. Tu vas peut-être réfléchir maintenant? Ils m'assirent sur une chaise comme je n'en avais vue que dans les films. En Amérique par exemple, où la peine de mort existe toujours, c'est sur ce genre de chaises qu'ils font asseoir les condamnés. Je sentis que je n'allais pas pouvoir réfléchir. Ni sentir. De l'autre côté de la vitre, les autres gesticulaient. Ils regardaient sur un écran ce que ça allait donner, quel lapin j'allais bien sortir de mon chapeau. J'eus l'impression de lire sur les lèvres de l'un d'eux les mots suivants: *Je savais bien qu'il nous cachait quelque chose*. Il parlait donc hongrois! J'arrachai alors les électrodes à ventouses fixées sur mes tempes et à l'endroit de mon cœur, ainsi que tous les câbles

qui m'attachaient à la chaise. Je n'attendis même pas qu'ils sortent de leurs cages en verre. Pas question que je donne aucune matière à ces gens-là! Je ne discute même pas avec eux! Ça suffit!!! C'étaient là mes seules réflexions, c'est avec elles que je retournais voir Andy Empathy.

Tout se passe bien? – me demanda-t-il tout sourire. Non, ça n'allait pas, ça n'allait pas du tout. Il me regardait, interdit, et je lui répondis que j'étais incapable de réfléchir quand on me regardait. Et sentir? Je ne peux rien sentir non plus quand on me regarde. Oh, comme il était désolé! Il s'excusa encore une fois du manque de tact dont son personnel avait pu faire preuve envers moi. A son modeste avis d'ailleurs, le supporter n'était qu'indirectement fautif, puisqu'il ne constituait que le produit corrompu d'un processus pernicieux. Il faudrait passer à la sonde les journalistes sportifs aussi... et puis la structure psychique des peuples... remonter l'estime de soi des perdants et rabattre l'orgueil des vainqueurs. On pourrait par exemple se passer de jouer les hymnes au moment de la proclamation des résultats, mais beaucoup s'y opposent encore, pas tant parmi les Verts d'ailleurs que parmi les dogmatiques. La lutte s'annonce encore longue et difficile, dit-il avant d'ajouter qu'il ne me considérait pas comme un ennemi, mais bien comme une victime. Sur ces paroles, il me conduisit avec prévenance jusqu'à la porte de son bureau.

La Nouvelle Revue Française (Paris, Juin 2007 – N°. 582)

OLYMPIA

Übersetzt von Karin Swoboda

Wir saßen alle zusammen im virtuellen Stadion und warteten auf Gold... Der Onkel Aponyi, von dem jeder in unserer Straße wusste, dass er ein Anhänger vom FC Ferencváros war, und der manchmal sagte: „Wir versuchen gegen den FC Honvéd ein knappes Unentschieden zu spielen.“ Oder aber auch: „Die haben das Match schon im voraus durchgespielt, am grünen Tisch nämlich.“ An einem Abend im August 1954 versetzte er die Hausbewohner – nicht die Erwachsenen, sondern nur uns – mit der Nachricht in Aufregung, dass Einspruch gegen das Finalspiel in Bern erhoben wurde und dass es sein kann, dass sie das Spiel wiederholen, weil Ferenc Puskás den Ball absichtlich gegen die Kante des Torpfostens geschossen hätte... Den, der zum Ausgleich hätte führen können. „Erneut spielen?“, fragte meine Mutter und wiegte den Kopf als ich in den dritten Stock lief um ihr die freudige Nachricht zu überbringen. Die Wirren des Jahrhunderts haben sie anderes gelehrt, nicht nur ihr Gespür für Realität sagte ihr: „Also das nun wirklich nicht!“ Der Ferenc Szusza war auch da, der dem Lev Jasin in Moskau wahrlich eins rein geschossen hat, so dass er dann zwei Jahre lang nicht mehr in die Auswahlmannschaft durfte. Auch der Károly Zsák, der große Tormann, war da. Neben ihm der geladene Revolver, sollte er ein Tor bekommen... „Stimmt doch gar nicht“, sagte mein Vater, der einige der großen Persönlichkeiten des Jahrhunderts kannte. „Der Károly hat keinen Revolver, sondern eine Tonpuppe, die er von seiner Braut bekommen hat, vor jedem Match am Rande des Tors platziert.“ Jetzt saß die Tonpuppe auch bei uns, die die Károly Zsák von seiner Braut bekommen hat, auch sie saß mit uns im virtuellen Stadion. Auch der Herr Professor Studl war da, als wären wir in der 4. Klasse. Wie auf dem Schulfoto, „Ene mene Tintenfass, geh’ in die Schul’ und lerne was“, und während ich das so vor mich hinsage, frage ich mich warum, wir den Studl damals eigentlich nicht Strudel genannt haben. Es kann aber auch sein, dass wir ihn so genannt haben, nur kann ich mich nicht erinnern. Nun damals hatten wir viel mehr Respekt. Wir lauschten seinen Geschichten über die Streifzüge vor der Schlacht auf dem Lechfeld und er erzählte auch, wie Nationen, die zwei mal oder drei mal größer waren als die Ungarn, in Helsinki nicht mal die Hälfte von dem bekommen haben, was die Ungarn bekommen haben... Und auch der Reporter von *Radio Freies Europa* war da, der – war es 1972 oder 1976 – die Zahl der ungarischen mit der Zahl der ostdeutschen Medaillen vergleichend, seinen geneigten Zuhörern die poetische Frage stellte, wer von uns wohl lieber in der DDR leben wolle oder zum Beispiel im Jahr 1952 in Ungarn. Dieser Reporter, auch er war unter uns. Und auch der Laci Kiss, der auf einem mit Tuch umwickelten Gummistiefel als Polster schlief, zumindest hat das unsere – Gott hab’ sie selig – liebe gute Hausmeisterin erzählt, deren Hund Johnny mir einmal in den Knöchel gebissen hat, weil ich die Gießnocken in seinem Emailgeschirr angegriffen hatte. Unsere Hausmeisterin kannte aber nicht nur die Intimitäten unseres Hauses. Sie, die mich jeden Tag fragte, was wir denn Gutes zu Mittag

---

gegessen hätten, wusste alles, sogar alles, was die Familie Kiss betraf, die am Ende der Straße, vier Häuser von uns entfernt wohnte.

An einem Abend im Sommer fuhr er mit dem Rad an mir vorbei, die Muskeln seines nackten Oberkörpers waren nicht die eines Unterstufenschülers. Als hätte ihm die Härte seines Elends uns Mitschülern gegenüber zwei Jahre Vorsprung verschafft, die ihm das Leben aber wohl gleich auch wieder genommen hat. „Komm runter zum Platz“, sagte er. „Die Arbeiter spielen gegen die Angestellten.“ Auf seinem Gesicht ein breites Grinsen: „Scheißgeil! Es steht bereits 10:1 für die Arbeiter!!!“ Damals vermutete ich schon, dass Sport nicht nur Sport bedeuten würde. Der Laci Kiss auf diesem Fahrrad, das er wohl von irgendeinem Zuschauer geliehen bekommen hatte, während die Arbeiter unten am Platz die Großkopfernten schlugen... Denn damals hatte nicht jedes Kind ein Fahrrad. Ich hatte jede Nacht einen Polster unterm Kopf, nicht so wie der Laci, aber als ich dieses Mädchen aus der Nachbarstraße sah, folgte ich ihm schon, und während er so dahinfuhr, lief ich neben ihm her und fragte ihn keuchend, wie viel sein Fahrrad gekostet habe. Diese Grundeinstellung schleppe ich noch immer mit mir herum, sie ist auch heute noch in meinem grauen Rucksack, gleich neben dem Laptop. Nicht so wie bei einem alles erklärenden Vater-Sohn-Gespräch, oder einem schlecht ausgegangenen Kopfsturz, sondern so wie ein Memento, das immer wieder mal hochkommt, wenn ich mich dem schönen Geschlecht nähere, natürlich nicht immer, sondern nur manchmal, ich meine nur in bestimmten Situationen. Ich trage es bei mir wie der Dichter Attila József seinen *Bettler der Schönheit*. Wenn es stimmt, dass der Sport nicht nur Sport ist, dann stimmt es vielleicht auch, dass die Schönheit nicht nur Schönheit ist.

Ich weiß nicht, ob sich noch jemand im virtuellen Stadion solche Gedanken machte, aber es ist nicht ausgeschlossen, dass doch einer unter ihnen war, schließlich waren wir ja alle da. Unter uns wurden der Hammer und der Diskus geworfen und uns blieb die Luft weg. Wir wollten die Goldene, die Goldene! Wie einst Endre Ady vom *Eberköpfigen Herrn des Goldes*, denn sie waren auch dort, alle beide. „Auch Silber und Bronze glänzen schön“, sagte einer bescheiden zwei oder drei Reihen hinter uns, während ich aus dem an mein rechtes Ohr gepressten Taschenradio vernehmen konnte, dass nicht weit von uns eine ungarische Mutter unaufhaltsam auf Tontauben schieße. Währenddessen warf auch meine Frau irgendetwas Unnötiges wie, warum ich jeden morgen ein weiches Ei esse, oder eine ähnlich dumme Bemerkung ein. „Ruhe“, schnauzte ich sie an und hörte weiter dem Sportreporter zu, der mit seinen flüsternden Worten die auf Tontauben schießende junge Frau so sehr liebte und in den Himmel lobte, als handle es sich um seine eigene Gemahlin. Na das sollte man vielleicht auch sie fragen, seine eigene Gemahlin und überhaupt alle ungarischen Frauen, die das Gewähr oder den Pecheimer nicht einfach weglegen – in der Ungarischen Nationalgalerie kann man das schön bei Bertalan Székelys Gemälde „Die Frauen von Eger“ sehen – weil man jetzt Gold hat oder die Türken soeben gefallen sind, sondern sie schießt, sie schnappt sich den Pecheimer und arbeitet *so genau, so gerne, wie himmelweit wandern die Sterne*. Ich drehte mich nach links, an diesem Ohr hatte ich kein Radio, und ich erkannte ein vertrautes Gesicht. Guter Witz, vertrautes Gesicht! Ich kannte hier

doch jeden! Ja, aber diesen Menschen kannte ich irgendwie auf eine andere Weise, als all die andren. Unter uns auf der Aschenbahn lief eine Flagge in den Nationalfarben vorbei. Sie hatte vier Füße und drei Hände. Auch die Nationalhymne ertönte, doch keiner wusste so genau warum. Kajak? Oder Fünfkampf? Die Identifikation wurde durch die vielen Wiederholungen erschwert, und dann auch noch durch die Zweifel: In welchem Jahr sind wir denn eigentlich? Denn auf dem einen Bildschirm erschien in schwarz weiß der große ungarische Boxer László Papp. Wir sahen wie er hinter seinem liebenswerten Schnauzbart mit gewohnter Bescheidenheit seinem Opfer ordentlich eine aufs Kiefer gab. „Er kam mit einer Frau ins Kaffeehaus und bestellte zwei Kaffee, aber in einem so leisen Tonfall, als hätte er nur davor Angst, dass ihm einer eine runterhauen könnte“, erzählte mein Vater. „Wie eine runterhauen?“, fragte ich mit versteinerner Miene vor meinem Grießbrei sitzend. „Wer würde sich das schon trauen????“ „Niemand“, beruhigte mich meine Mutter. „Wie kann es sein, dass der László Papp hier und auch dort ist?“, fragt ein kleiner Junge neben mir seinen Vater. „Gute Frage“, denke ich bei mir. Schließlich saß er zuerst noch hier mit uns im virtuellen Stadion, und jetzt auf einmal steht er im Ring zwischen den Seilen, wo die Ungarn – wenn ich es im Internet richtig verfolge – doch in dieser Disziplin im heurigen Jahr sicherlich keine Punkte machen werden. Welch Beschämung! Denn wenn wir Ungarn eines können, dann ist es uns zu schämen! Der Reporter vom Tontaubenschießplatz gibt weiter an den in der Schwimmhalle, der uns nicht wenig überrascht mitteilt, dass ein ungarischer junger Mann, von dem wir uns alle so viel erwartet hatten, ganze drei Zehntel Sekunden hinter der diesjährigen Bestzeit liegt. „Den Grund dafür müsse man gründlich untersuchen“, so der Reporter, aber es kann auch sein, dass ich das Ganze nur träume. Wahrscheinlich um wieder munter zu werden, drehe ich den Kopf erneut nach links, dahin wo kein Radio an meinem Ohr ist, und frage mich selbst, woher ich dieses Gesicht nur kenne. Ich hab's! In der Schweiz, im Zug, im Jahre 1986 als die ungarische Nationalmannschaft in Mexiko... Was will dieser ordentliche Schweizer unter uns, frage ich mich überrascht. Er ist doch wohl nicht wegen einer Medaille gekommen? Reicht es ihm denn nicht, dass in seinem Land seit tausenden von Jahren alles in Ordnung ist?

Er stieg nach Brig in den Zug ein, mit dem ich eben in Richtung nach hause nach Genf reiste. Ich meine nach hause. Wir waren zu zweit im Abteil und in den fahrplanmäßigen 20 Minuten, in denen wir zusammen waren, erklärte ich ihm einige Dinge, von denen ich der Meinung war, dass es nicht schaden könnte, wenn ein schweizerischer Beamter darüber Bescheid wüsste. Zuallererst fragte ich ihn, ob er an Fußball interessiert sei. „Ja“, sagte er, doch davon, dass die Weltmeisterschaft gerade begonnen hatte, hatte er wohl nur beiläufig gehört. „Dabei übertragen sie doch heute Abend ein interessantes Match im Fernsehen. Ich kann den Anfang des Spiels leider nicht sehen, weil mein Zug den Anschlusszug aus Mailand verpasst hat und ich daher erst nach neun Uhr in Genf sein kann.“ „Welches Spiel übertragen sie denn heute?“, fragte mein Wegbegleiter. „Ungarn gegen die Sowjetunion!“ Und dann habe ich ihm alles erzählt. Die Sache mit Ferenc Szusza in Moskau, das Blutbad von Melbourne, die zwei unsäglichen Torhüterfehler und dass der Rákosi in England daneben

geschossen hat. Nicht nur weil ich Ungar bin, sondern weil, soweit ich weiß, das ganze von universeller Bedeutung ist, schließlich ist der Sport nicht nur Sport. Zu dieser Zeit waren solche Dinge auf der einen Seite Europas aus ganz anderen Gründen wichtig, als auf der anderen. „Stellen Sie sich nur vor, dass wir in Budapest diese zwei faulen Tore, die wir von den Sowjets im Viertelfinale der WM in England erhalten haben, dass wir sie gerade von ihnen erhalten haben – no na von den Brasilianern! – und nicht einmal im Fernsehen gesehen haben. Denn gerade da gab es einen Übertragungsfehler. Bei beiden faulen Toren!“ „Nun“, sagte mein Weggefährte „beim Spiel besteht doch immer die Gefahr, dass Fehler passieren. Gerade das macht doch den Fußball so schön, dass wir eben manchmal unseren Augen nicht glauben können.“ Ich habe mich sehr über diese Bemerkung gefreut, denn sie bewies, dass er mir zuhörte. Nun waren wir nur mehr einen Schritt davon entfernt, dass ich ihm zu verstehen geben konnte, was mir am Herzen lag. Denn als ich zwanzig Jahre alt war, war uns die Katharsis der Niederlage nicht bewusst, geschweige denn, dass wir den Zweifel erhoben, das Spiel sei bereits vorher abgesprochen worden... Ich sage ja nicht das selbe wie der Onkel Aponyi, von wegen grüner Tisch und so weiter, denn solche Einstellungen können viel Schaden anrichten, vor allem bei denen, die gerne glauben möchten, was sie von der Welt sehen. Ich habe mir nur über lange Jahre hinweg immer wieder selber gesagt, dass es, wenn man wählen könnte, besser wäre, wenn andere die Russen schlügen, schließlich schläft der Teufel nie... „Auch heute nicht?“, fragte mich der aufrichtige Schweizer erschrocken. „Heute ist die Situation eine andere“, beruhigte ich ihn. „Wir sind schon im Jahr 1986, der Eisene Vorhang fängt schön langsam zu rosten an.“ Und ich sagte ihm auch: „Ich glaube wir werden sie heute Abend schlagen.“ Und ich beneidete ihn darum, dass er das Match von Anfang an sehen durfte. „Sie haben es geschafft mein Interesse zu wecken“, sagte der glückliche Mann als er aus dem Zug stieg. Ich habe mich dann dazu entschlossen, eben als ich durch das Fenster des Speisewagens einen Blick auf das Château de Chillon warf, von dem sich Lord Byron höchstpersönlich inspirieren ließ, dass ich diesen ordentlichen Schweizer nicht beneiden werde. Ich stieg also in Lausanne aus um in einem Bistro gegenüber dem Bahnhof das Spiel von der ersten Minute an verfolgen zu können. Das war vielleicht nicht eine meiner besten Entscheidungen in diesem Jahr, denn nach Mitternacht in Genf, nach sechs abkassierten Toren und dem doch schweren Reisegepäck, ja wirklich... – wie Villon es gesagt hätte, könnte er Ungarisch: „Das Glück kennt nur, wen gar nichts stört.“

Als wir das virtuelle Stadion verließen, sah ich den Schweizer wieder. Einen Augenblick lang erschrak ich, vielleicht würde er mir die Sache vor 19 Jahren vorwerfen, aber es ist natürlich auch nicht ausgeschlossen, dass ihm das Match gefallen hat, dass er es nicht bereut hat. Ach, was kümmere ich mich um ihn! Wir haben die fünfte Goldmedaille! Alles war schön und vor allem einfach. Dafür, dass wir wussten an welcher Stelle wir standen, mussten wir noch nichts abziehen, es reichte alles zusammen zu zählen. Es war mir auch egal, ob ich den Fernbus erreichen würde oder, oh Mann, keinen Platz mehr finden würde. Ich könnte die 22 Kilometer zu meinem Hotel auch genauso gut zu Fuß zurücklegen! Wer könnte mir schon etwas anhaben in dieser wunderbaren, griechischen Nacht!

Vor dem Ausgang verdichtete sich plötzlich die Menschenmenge. „Dopingkontrolle“, sagte der Studl und man konnte ihm ansehen, dass er keine Ahnung hatte, was das überhaupt war. Den Menschen ergreift die Angst auch, wenn es dafür gar keinen Grund gibt, versuchte ich mich zu beruhigen und schob mich weiter, nach vorne, in Richtung Ausgang. Meine Augen studierten schon die Busse hinter den Gittern, es wäre gut, jetzt schon zu wissen, in welche Richtung ich mich drängen sollte. Ich erblickte gerade den Bus, auf dem der unaussprechbare Name meiner Unterkunft stand, als mir ein Mann in khakifar-bener Kleidung die Hand auf die Schulter legte. „Zum Test“, sagte er und – er bemerkte mein Unverständnis – fragte mich ungeduldig, ob ich denn Englisch spreche. Seine Ungeduld gefiel mir gar nicht, denn wenn er etwas von mir möchte, dann soll er gefälligst höflich sein und mich nicht drängen. Schließlich sind es nicht die Reflektoren seines Busses, die da drüben blinken. „Wir können uns auch auf Schwedisch unterhalten“, schmierte ich ihm herausfordernd unter die Nase, er aber verzog keine Miene, er blieb unerschütterlich beim Englischen. „Zu welchem Test?“, fragte ich ihn. „Sehen Sie denn nicht, dass ich gar kein Teilnehmer bin?“ „Wir überwachen nicht die Spieler, sondern die Zuschauer“, sagte der khakifarbene bekleidete knapp und übergab mich einem Gorilla-ähnlichen Typen, der mich gleich in den Wagen drängte. Bevor die hintere Tür noch geschlossen wurde, konnte ich sehen, dass da draußen, hinter dem Gitter, der Vollmond aufgegangen war. Es musste also nach elf Uhr sein.

Mit mir waren noch einige. Ein Pole, der mich sofort erkannte, zwei Iraker, die fragten, wo denn der Osten sei, und ein auffällig muskulöser Afrikaner und noch einige andere, deren Staatszugehörigkeit ich nur verschwommen wahrnehmen konnte. Allzu viele Medaillen konnten wir auf alle Fälle nicht haben. Und dann natürlich die Amerikaner, denn die sind ja überall. Jeder kehrte in sich, befragte sich selber. Ausgenommen die Amerikaner. „Warum sind die so selbstbewusst“, fragte ich den Polen. „Polen und Ungarn sind zwei gute Freunde“, sagte er irgendwoher aus den sechziger Jahren und antwortete dann auch auf meine Frage. „Warum die Amerikaner so selbstbewusst sind? Wieso sollten sie es auch nicht sein? Die juckt doch so ein Test gar nicht. Sie haben ja die Technologie der Überwachung entwickelt, die wissen ganz genau, wie sie es umgehen können, als positiv aufzuscheinen.“ „Wie, umgehen?“, fragte ich perplex. „Bei mir werden sie sicher nichts finden, ich bin sicher, dass ich negativ bin.“ Der Pole lächelte als wollte er sagen: „Das sagst du mir?“ Dann senkte er seine Stimme. „Pass auf, mein Bester, hier ist niemand negativ. Denkst du wir hätten so viele Medaillen, wenn wir uns einfach so mit versteinerten Mienen unsere Spieler ansehen würden?“ „Wen kümmert es mit welcher Miene?“, versuchte ich mir Geltung zu verschaffen. „Wen kümmert es, ob ich ein oder zwei Bier getrunken habe. Das wird doch wohl nicht verboten sein?“ „Das wird sich noch weisen“, antwortete der Pole und sprach nicht weiter mit mir, denn als wir im Hof des Internationalen Hauptinspektorats stehen blieben, schob er mit großer Geschicklichkeit den Stahlriegel beiseite, sodass einer der Wärter die Tür öffnen konnte.

Es begab sich, dass sie mich dort am längsten festhielten. Vielleicht weil sie es auf die Ungarn abgesehen hatten, vielleicht aber auch weil ich nicht genug Stoff gegeben hatte. Ich fühlte, dass ich meine Situation nur verschlimmerte,

aber ich konnte doch nichts dafür. Die Müdigkeit des ganzen Tages – was heißt hier Tag? – der vergangenen drei Monate kam auf einmal aus mir heraus. Ich war nicht Herr meiner Sinne. Und wie es in solchen Situationen oft ist, warfen beide Seiten mit ihrem Diskus oder ihrem Hammer um sich, was ich sagen will, mit Worten. „Wo ist denn der Topf?“, schrie ich, sie lachten spöttisch hinter meinem Rücken. Einer von ihnen gab mir einen Klaps auf den Po, ich schubste seine Hand weg und zischte: „Du verfluchte Schwuchtel!“ Zwei traten dazwischen. Erst dann stellte sich heraus, dass sie gar keinen Urin wollten. „Was dann zum Teufel?“, schrie ich. „Soll ich etwa scheißen?“ „Beruhigen Sie sich“, sagte ein auffällig gut rasierter, hellblau gekleideter Mann, der auf Grund des Geschreis in das Untersuchungszimmer gekommen war.

Er begleitete mich höflich zu seinem Büro. Es war sofort klar, dass dieser Mann die erforderliche Empathie besaß, doch bevor ich ihn noch in mein Herz schloss, flüsterte etwas in mir, dass solche Leute gefährlich seien, ehe du dich versiehst, haben sie dich schon manipuliert. Er bot mir eine Zigarette an und es tat mir direkt leid, dass ich nicht rauchte. „Es ist nicht unsere Absicht Sie bloß zu stellen“, begann er mit seinem Vortrag. „Doch wenn Sie einmal zu den Spielen kommen, dann verstehen Sie doch sicherlich, dass die Regeln und Gesetze auch für Sie gelten. Wer sich ihnen widersetzt, kann seinem Heimatland und auch sich selbst erheblich schaden. Das verstehen Sie doch? Die Kommission der Spiele wird die Medaille aberkennen für die sie gekämpft haben.“ „Ich habe mich nicht widersetzt“, sagte ich ihm. „Bitte verstehen Sie, dass ich müde bin. Ich habe hier nicht Tag für Tag geschrien um mich dann auch noch erniedrigen zu lassen.“ An dieser Stelle warf er ein, dass er für etwaig entstandene Unannehmlichkeiten um Verzeihung bittet. Ich solle nicht böse auf den Fahnder sein, schließlich sei auch er nur ein Mensch, dessen Aufgaben absolut nicht einfach zu erfüllen seien. „Oh, mein lieber Freund, wenn Sie nur wüssten, zu welchen Tricks die Fans manchmal greifen!“ Ich konnte sehen, dass er es auf mein Verständnis abgesehen hatte. Ich wollte ihn schon fragen, welche Tricks er denn meine, doch dann fiel mir etwas anderes ein. „Denn was die Strafe betrifft, nicht dass ich es für wahrscheinlich hielte, dass mein Test positiv ausfallen könnte, die Strafe halte ich aber in jeglicher Hinsicht für ungerecht. Wie kann man wegen eines einzigen Fans, egal was der Unglückliche auch verbrochen haben mag, ein ganzes Land bestrafen? Das darf doch wohl nicht wahr sein.“ „Solche Dinge passieren aber“, sagte der gut Rasierte. „Haben sie es denn nicht auf *Eurosport* gesehen? In Rom hat ein Zuschauer dem Schiedsrichter etwas an den Kopf geworfen. In Folge haben die Italiener das Match verloren.“ „Ja“, sagte ich. „Aber ich habe niemandem etwas an den Kopf geworfen, von Doping überhaupt mal abgesehen. Ich meine, gut, einmal habe ich einen Joint geraucht, aber das ist schon 30 Jahre her, wenn nicht 35.“ „Das suchen wir aber nicht.“ „Was dann?“ Er blickte mir tief in die Augen und sagte: „Ihre Gedanken, wir wollen Ihre Emotionen untersuchen.“ Ich blickte ihm auch in die Augen und fragte ihn, wozu das gut sein solle.

Mit einem freundschaftlichen Lächeln überreichte er mir seine Visitenkarte. Und so wie er sie mir übergab, spürte ich, dass es nicht gut war die elfenbeinfarbene Karte zu lange zu studieren. Meine in Falten gelegte Stirn könnte verraten was ich alles nicht über die Organisation wusste. So viel aber konnte

ich lesen, dass er Hauptabteilungsleiter war, sein Name: Andy Empathy. Das beruhigte mich ein wenig. Nicht sein Name, sondern seine Position. Ich steckte seine Visitenkarte in meine Brieftasche und wollte ihm auch gerne eine geben, doch ich fand keine einzige. Zum Teufel! „So ist das immer“ sagte ich und hob meine Arme. „Es ergibt sich manchmal, dass mich das Schicksal mit großen Persönlichkeiten zusammenführt, ich aber habe nie eine Visitenkarte bei mir.“ „Das macht doch nichts“, ermutigte mich Andy und begann über die Organisation zu sprechen. Aber wie schön auch noch!

„Wir mögen die Spiele genauso gern wie Sie, unsere Zuneigung aber geht Hand in Hand mit Verantwortungsgefühl. Dieses Verantwortungsgefühl äußert sich natürlich auf verschiedene Weise. Die dogmatischen Verfechter der altgriechischen These *In einem gesunden Körper wohnt auch ein gesunder Geist* dachten, dass es ausreichend sei, die Sportler zu überwachen um unser Ziel zu erreichen. Wir wollen jetzt nicht ins Detail gehen, dass alle Arten von Stichproben, die Aufzählung aller verbotenen Substanzen viele Fragen aufwerfen, auf die die Dogmatiker nur antworten können, dass eine nicht perfekt durchgeführte Kontrolle besser ist, als gar keine Kontrolle. Es sind natürlich bereits alle einer Meinung, dass die für den Kampf um die Sauberkeit und Fairness der Spiele verwendeten Mittel immer wieder aufs Neue revidiert werden müssen. Es reicht aus in Erinnerung zu rufen, dass beispielsweise die genetische Manipulation von einem Tag auf den anderen alle bisher bei Sportlern angewandten Dopingtests nutzlos erscheinen lassen könnte. Was folgern wir daraus? Nun, zumindest soviel, dass die Sportler im Kampf um die Sauberkeit der Spiele nicht unser einziges Zielobjekt sein können. Diese Erkenntnis führte dazu, dass die so genannten Grünen, die ähnlich der gleichnamigen Bewegungen und Parteien, der Meinung sind, dass man den Kampf in erster Linie im Umfeld der Spiele gewinnen müsse, auf die Barrikaden stiegen. Denn die Umgebung oder sagen wir die Verwilderung der Zuschauer ist der Hauptgrund dafür, dass die Spiele, welche in der Antike dazu beitrugen, dass sich die Völker untereinander annäherten, heute immer mehr zu – Öl ins Feuer! – Auseinandersetzungen führen.“ Als Andy an diesem Punkt ankam, steckte einer der Fahnder seinen Kopf durch die Tür des Büros und sagte, dass sie jetzt gerne nach Hause gehen würden und es Zeit wäre zu wissen, ob ich nun Stoff geben würde oder nicht. „Der wertere Fan wird mit Ihnen mitkommen“, antwortete Andy und ich freute mich, dass der Fahnder sehen konnte, was für ein gutes Verhältnis wir miteinander hatten. Das könnte bei seinem Endergebnis von Nutzen sein! Als sie mich aus dem Büro führten, freute ich mich besonders darüber, dass mir Andy sehr laut hinterher rief, dass er mir viel Glück beim Test wünsche und dass ich nach der Untersuchung zu ihm zurückkommen solle.

Aber im Untersuchungszimmer begann wieder das Hin und Her. „Uns wirst du nicht übers Ohr hauen“, brummte die Schwuchtel. „Bist du endlich in der Lage zu denken?“ Sie setzten mich auf einen Stuhl, wie ich ihn nur aus Filmen kannte. In Amerika, wo es noch immer die Todesstrafe gibt, setzen sie die Verurteilten auf solche Stühle. Ich fühlte, dass ich nicht in der Lage war zu denken. Oder zu fühlen. Sie fuchtelten hinter dem Fenster herum, betrachteten den Bildschirm, was würde herauskommen, König David oder der Hutmachergeselle. Von den Lippen des einen schien es mir als könnte ich ablesen: „Ich wusste,

dass er betrügt.“ Er sprach Ungarisch! Dann riss ich mir die Gummipolster von meinen Schläfen und meiner Brust, die ganzen Kabel mit denen sie mich an den Stuhl gefesselt hatten. Ich wartete nicht mal darauf, dass sie aus ihrer Glaskabine kamen. Denen gebe ich keinen Stoff! Ich verhandle nicht mit denen! Es reicht! Das war mein einziger Gedanke, mit diesem Gedanken ging ich zurück zu Andy Empathy.

„Ist alles in Ordnung?“, fragte er mich lächelnd. „Nichts ist in Ordnung.“ Er sah mich nur überrascht an, ich sagte ihm, dass ich nicht denken könne, wenn man mir dabei zusehe. „Und fühlen?“ „Fühlen kann ich auch nicht, wenn man mir dabei zusieht.“ Oh, das tat ihm aber leid! Er bat erneut um Verzeihung, sollte ich rücksichtslos behandelt worden sein. Seiner bescheidenen Meinung nach sei der Fan nur indirekt schuldig, schließlich sei er nur ein Produkt eines schädlichen, moralisch verwerflichen Prozesses... Man müsste auch die Sportreporter testen... Des weiteren auch das Wesen der verschiedenen Nationen, das Selbstvertrauen der Verlierer stärken, das Horn des Gewinners brechen... Bei der Siegerehrung könnte man auch die Hymnen weglassen, doch das hat noch viele Gegner. In erster Linie nicht bei den Grünen, sondern in den Kreisen der Dogmatiker. „Wir haben noch einen langen Kampf vor uns“, sagte er und fügte hinzu, dass ich seiner Meinung nach kein Widersacher, sondern ein Opfer sei.

Dann begleitete er mich zuvorkommend aus seinem Büro.

die horen (Hannover, 2009, 54. Jahrgang, 233)

奥林匹克

Translated by Yu Ze Min

我们所有人都坐在这个绝非虚幻的看台上，等待着金牌……整条街上没有人不知道阿波尼大叔是弗拉迪队的忠实球迷，他有时这样说：“就让我们试着跟国防军代表队踢一回勉强的平局吧。”他有时又那样讲：“比赛的结果，事先就已经谈好了。”在1954年8月的一天晚上，一个消息让楼里的居民兴奋异常——我所说的居民，指的并不是大人们，而是指我们那些孩子：伯尔尼的决赛结果遭到了抗议，很有可能会重新比赛，因为普斯卡什小弟射门时故意把球踢到了门柱上……这个球，本来能将败局扳成平局。当我把这个喜讯传到三楼，我母亲听后摇了摇头：“重新比赛？”世纪的风雨使她学会了另一种含蓄的表达方式，并不直率地袒露自己当时的真实感觉：那不可能！当时，苏萨·费利在场，由于他在莫斯科将球踢到了亚辛身上，结果被罚两年不能随队参赛。扎克·卡洛伊也在场。据说，他在比赛前备好了一把上膛的手枪，一旦进球……“根本不是这么回事！”我父亲反驳道，在那些世纪名脚中间，有几位球星跟他很熟，“卡洛伊带的并不是手枪，而是他未婚妻送给他的一只泥娃娃，每次开赛前，他都把泥娃娃摆在门柱下。”扎克·卡洛伊的未婚妻送给他的泥娃娃现在也跟我们坐在一起，坐在这个绝非虚幻的看台上。另外还有泰依斯老师，我们并排坐着，像是在四年级A班学年末的全班合影里，A班都是乖孩子，B班都是坏小子。我心中暗想，真不明白我们当时为什么没叫泰依斯“面条”。不过，也可能我们这么叫过他，只是我已经记不得了。那时候，我们在心里还对他毕恭毕敬，对他讲述的历险故事洗耳恭听。在奥格斯堡失利前，我们还听他讲过：那些比我们大两倍、三倍的国家，在赫尔辛基赛场上的得分还不及我们分数的一半……自由欧洲电台的记者也在场，他曾在1972年或1976年，将我们得到的奥运会奖牌总数与东德进行了比较，并向为数不多的听众提出了一个富有诗意的提问：“在我们中间，谁更喜欢住在东德？或者说，谁更喜欢住在1952年的匈牙利？”那位记者也跟我们坐在一起。克什·拉茨当时也在场，他总将一双盖了条床单的靴子当枕头睡，至少我们可敬的楼长这样描述。有一次，楼长的狗咬了我的脚腕，因为我动了搪瓷盘里的荞麦面疙瘩。楼长每天都要问我：“你吃了什么好吃的？”他不仅对楼里的住户了如指掌，可以说无所不知无所不晓，就连住在街口、跟我们楼隔了三栋房子的克什·拉茨家的鸡毛琐事，也不会逃过他的眼睛。

一个夏日的夜晚，他光着膀子从我身边骑车经过，他身上健美的肌肉真让学校里的低年级学生望尘莫及。似乎他竭尽全力充分享用了比我们年长的那两年时光，似乎生活永远不可能将这两年时光从他手中强行夺回。“走，跟我到球场看看去！”他对我说，“职工队正跟公务员队比赛呢。”他脸上显得格外开心，“真痛快！职工队现在以11比1领先！”这时候，就当工人们正在赛场上痛击那帮聪明家伙时，拉茨骑着一辆鬼知道他从哪位观众那里弄来的自行车冲过来，从那时起，我就开始揣测：体育并不仅仅意味着体育。因为在当时，并不是每个孩子都有自己的自行车。尽管我不像拉茨那么可怜，至少我的脑袋每天晚上都可以枕着枕头；但是，当我在隔壁街上看到那个小姑娘骑着自行车经过时，还是魂不守舍地追上去，我气喘吁吁地跑到她的身边，问她的自行车多少钱。我有点儿怕她，从那之后我始终未能摆脱掉她，的确，直到今天她都藏在我灰色的背包里，她都紧贴着我的手提电脑。这种感觉跟什么都可以阐述清楚的父子关系或一个不小心摔倒的“倒栽葱”显然不同，似乎更象是朝美女们靠近的“非常瞬间”。当然，

并非每次的情况都是如此，这种感觉只是偶尔发生，我的意思是说，只发生在某种特定的情况下。在我身上发生的，恰似勃拉日形容的“五体投地”，或尤若夫·阿提拉所写的“对美的乞讨”。假如体育真的不仅仅意味着体育的话，那么或许这个道理也是真的：美丽并不仅仅意味着美丽。

在这个绝非虚幻的看台上，我不知道是否有人跟我一样这么浮想联翩，但我不能排除这种可能，想来我们所有人都坐在这儿。看台下，铅球铁饼肆意横飞，我们紧张得快要窒息。“我们要金牌，我们要金牌！”喊声好像发自阿迪·安德列笔下的“猪头老爷”，因为他们也在，他们两个都在。“哪怕是银牌、铜牌也行啊！”在我们身后两三排的位置，我听见有人不安地嘟囔。就在这时，从离我们不远的地方，有一则消息从一台小收音机里传出，钻进我的右耳朵：一位匈牙利母亲一口气射中了一串泥鸽子！与此同时，我妻子莫名其妙地唠叨了一句，不是问我“为什么每天早上都要吃半生不熟的煮鸡蛋”，就是什么类似的蠢话。“安静一点儿！”我冲她抱怨，同时竖起耳朵继续听体育节目主持人的赛事报道。主持人用肉麻的语调对那位射击女将大加夸奖，听起来感觉在夸他自己的老婆。哎，他在使用这种语调之前，也真该问问当事人的意见，问问他自己的老婆，问问每位匈牙利妇女。要知道，她们始终长枪在握，从未放下拎在手里的沥青桶——就像收藏在国立画廊内塞凯依·贝特兰的名画：《爱盖尔城堡的妇女们》——哪怕已经金牌在手，哪怕土耳其军已经溃败，她们仍要继续战斗，拎起沥青桶瞄准下一个敌人，“准确，漂亮，仿佛星斗升上夜空”。我朝左边扭头，那侧耳朵听不见收音机的声音，我忽然看到一张熟悉的面孔。熟悉的面孔，说来好笑，我熟悉在场的每个人！不过，跟其他人比，这个人我是通过特殊的方式熟悉的。在看台下松软的赛场上，有一面国旗迎风奔跑，那面国旗长了四条腿和三只手。国歌高奏，但没有人准确地知道是为了什么。皮划艇？五项全能？无数次的重播，也搅乱了人们的认知判断，甚至开始让人疑惑：现在，我们到底是在哪一年？因为，在一个屏幕上，出现了帕普·拉茨的黑白影像，我们看到，在那副可爱的胡须下面，流露出他平素特有的温和谦逊，他正小心翼翼地逼近敌手，瞄准对方的下颌。我父亲曾经这样描述：“有一回，帕普·拉茨带着一位女士走进一家咖啡馆，要了两杯咖啡。他点咖啡的声音是那么小，好象害怕有谁堵住他的嘴。”“堵住他的嘴？谁会敢堵住他的嘴？”我惊愕地追问，在我跟前摆着一杯泡了荞麦片的鲜牛奶。“放心吧，没有人敢。”我母亲在一旁宽慰我。“怎么，帕普·拉茨也来了？你看，那不是他吗？！”这时，坐在我身边的一位少年问他父亲。就在同一瞬间，我脑子里也闪现出同样的念头。想来，他刚才还跟我们一起坐在这个绝非虚幻的看台上，现在突然跃身出现在拳击场，在护绳之间，他确实在那儿——假如我在互联网上没有看错的话——遗憾的是，今年我们在这个项目上一分也没有得到。简直令人羞耻！因为我们太懂得如何感受羞耻了！体育主持人暂时中断了射击的话题，将几分钟时间转给了游泳池赛场，在那里，他的同事惊诧地获知：一位让我们每个人都寄以厚望的匈牙利小伙儿，仅以十分之三秒的微小差距，输给了本届的冠军选手。“对背后的原因必须进行认真调查！”主持人忿忿不平地说。不过，上述的一切也许都是我的幻觉。也许，当我猛然醒来，当我再次向左扭头，我暗自揣摩：那张面孔，我究竟在哪儿看到过？我突然回想起来！是在瑞士的火车上，那是在1986年，当迪塔利队在墨西哥比赛……那个性情率真的瑞士人，怎么也会坐在我们中间？我感到不解：不会也是为了奖牌吧！？他们的祖国几百年来平安无事，难道他们还不知足？

他是在布里戈后的那站上的火车，当时我正在回家途中，去日内瓦。实际上我该这么说：去他的家乡。包厢里只有我们俩，在列车时刻表安排的二十分钟内，我跟他聊起了对一位瑞士公务员来说不妨可以知道的几件事。我首先问他：“你

喜不喜欢足球？”他回答说：“喜欢。”我又提起刚拉开战幕的世界杯，他对此显然知道的不多。“你知道吗，今晚电视里将转播一场重要比赛？可惜我看不到开头了。我在米兰转车的时候火车误点，所以我不能在八点前赶回日内瓦。”“今晚是场什么比赛？”这位旅伴问我。“匈牙利对苏联！”于是乎，我忍不住将一切都告诉了他：苏萨·费利在莫斯科勇敢的壮举，墨尔本游泳池里殷红的血水，两个巨大的守门失误，还有拉库西在英国踢飞的一脚。我之所以跟他讲这些，并不是因为我是匈牙利人，而是因为我知道：体育并不仅仅意味着体育。那时候，对欧洲大陆上的半数国家来讲，与其它事务相比，体育比赛的背后隐含着其它的重要意义。“你只要稍微想一下就会明白，我们在英国半决赛上白捡的那两个射门，对手恰好又是他们——结果最后是对巴西队！——这两个白捡的射门，我们在布达佩斯的电视转播里看不到，因为发生了技术故障，故障恰好发生在两次白捡的射门瞬间！”“是吗，可是，”瑞士旅伴终于开口了，“比赛中经常发生意外。正因如此，足球才显得更加精彩，有时我们都不相信自己的眼睛。”我很高兴听到他的解释，这说明他在注意听我说。现在，我只差一步就可以让他明白我希望他能明白的事情了。“因为，在我二十岁时，我们连对失败的发泄都没有权利，要知道，我们蒙受的耻辱在于：比赛的结果，事先就已经谈好了……这话可不是我说的，是阿波尼大叔说的，在谈判桌上或其它的什么类似场合。想来，这种做法伤害了許多人，尤其是那些很希望相信自己亲眼看到的世界是真实世界的人。许多年过去，我只能这样告诉自己：假如可以选择的话，还是让别人打败俄罗斯人吧，因为魔鬼是不会打盹儿的……”“今天也不吗？”心性率直的瑞士人用惊异的目光打断我。“今天的情况变了，”我安慰他说，“现在已经是1986年，自由的风暴不久将会撕破铁幕。”我告诉他，“我相信，今晚我们肯定可以打败他们！”我很嫉妒这位瑞士旅伴，因为他可以从开场第一秒钟就观看比赛。下车时他兴奋地告我：“你的话撩起了我看球的兴趣。”当我透过餐车车厢的玻璃窗看到写有“席隆城堡”字样的站牌时——拜伦曾在这里坐过牢——我突然决定：不能再让自己忍受对那个瑞士人的嫉妒。我在洛桑站中途下车，为了能在火车站对面的小酒馆里从开场第一秒钟看到球赛。或许，这不是我在那年做出的最聪明的决定，我赶回日内瓦时午夜已过，我心情沮丧地自言自语：“就是被射中了六个球，对你来说也算是幸运，唉，真是的……”——威隆曾说，他要会说匈牙利语就好了——现在我替他感到欣慰，他幸亏没有的试着上学！

当我们顺着拥挤的人流从绝非虚幻的拳击场出来，我又看到了那个瑞士人。突然，我感到害怕，怕他重提十九年前的那桩旧事。当然，也说不定他很喜欢那场比赛，说不定他并没有跟我那样感到懊悔。哎，我真是庸人自扰！我们已经拿到了第五枚金牌！一切不仅非常精彩，而且非常简单。我们只需知道自己排名第几，用不着打任何折扣，只需要简单地累加。我有些担心，担心万一赶不上长途汽车，或者由于乘车的人太多我挤不上去。不过，我可以步行二十二公里走回住地！在这美丽的希腊之夜，没有谁会伤害我！

在体育场的出口前，迎面撞见一堆稠密的人群。泰依斯说：“兴奋剂检查。”但从他的表情看出，他并不清楚这里在发生什么。人在没有任何理由的时候，照样会感到不安和害怕，我这样安慰自己，继续分开人流向前走去，向大门走去。我将视线投到栅栏外的公共汽车上，最好现在就弄清过一会儿该朝哪个方向挤。我刚好看到那辆公共汽车，车牌上写着我住地的那个十分拗口的地名。就在这时，一个身穿卡其布制服的男人将手搭在我的肩头说：“检查！”他注意到我脸上不解的神情，于是烦躁地问我不会英语。他的烦躁令我不快，因为，假如他想要我做点什么，他没有道理这样性急。更何况，栅栏外正闪着大灯的公共汽

车，又不是他要赶的那趟车。“即使跟我说瑞典话也行。”我挑战似的盯住对方的脸。那张脸漠无表情，他十分坚决地使用英语。“什么检测？”我问他，“难道你没有看出来，我并不是运动员？！”“我们不是查运动员，而是查观众。”穿卡其布制服的男人简短地应道，并把我交给一个大猩猩似的家伙，那人将我带进一辆童话般古怪的汽车里。在他撞上汽车后门的瞬间，我看到车外，在栅栏的另一侧，满月升起。估计午夜已过。

车上已有几个人。一个波兰人，他立即认出了我；两个伊拉克人，他们问东边是哪边；还有一个十分扎眼、肌肉健壮的非洲人和几个一眼辨不清是哪国人的家伙，不管怎样，他们肯定来自赢不了太多奖牌的国家。当然，车上也少不了美国人，因为他们遍布世界。所有人都背过脸去低声打探，只有美国人神色坦然。“这些家伙怎么总是这么自信？”我问波兰人。六十年代流行过一句这样的说法：波兰和匈牙利是一对好朋友。波兰人回答：“你问美国人为什么总这么自信？他们怎么能够不自信呢？这种检测对他们来说是小菜一碟，既然是他们发明的检测技术，他们自然知道该怎样避免让检查结果呈阳性。”“怎么可以避免？”我一脸惊讶，我接着又说，“他们找不了我的麻烦，我敢保证我是检测结果是阴性。”波兰人微微一笑，似乎对我表示嘲讽：这话你是对我说吗？随后，他压低嗓音告诉我：“你听我讲，老哥儿，这里没有人会是阴性。你想啊，难道我们两眼发呆地盯着我们的喜欢的选手，我们的奖牌就会多几块儿？”“这跟两眼发不发呆有什么关系？”我不服气地反问，“我即使喝了一两瓶啤酒又怎么样？这总没有违禁吧？”“走着瞧吧。”波兰人应道，之后不再有搭理我。这时，汽车停进国际监察总部的庭院，铁门缓缓拉开，车下一位狱警模样的家伙拉开了带着铁栏的车门。

折腾来折腾去，我被扣留的时间最久。要么是因为他们故意跟匈牙利人过不去，要么就是因为我提供的样本不足。我感到情况越来越糟，但是我也无可奈何。那一刻终于来到了——哪一刻？——过去三个月内积攒的所有疲惫突然崩塌的一刻。我感到精疲力竭，忍无可忍。正如平时遇到类似情况通常发生的那样，双方都开始掷起了铁饼或铅球，或者是，扛铃。“尿壶在哪儿？”我失控地怒吼。他们讥讽地在我背后哄笑起来。其中有个家伙拍了一下我的屁股，我使劲推开那人的手，咬牙切齿地恶声咒骂：“该死的基佬！”另外两人过来调解，我才明白，他们想要的并不是我的小便。“你们这帮该死的家伙到底想要什么？”我破口喊叫，“难道想要我拉屎吗？！”“请不要激动！”这时候，一位胡须刮得格外干净、身穿浅色制服的男人听到这边屋里的吵闹声，推门走进检测室。

那人彬彬有理地将我带进他的办公室。我一眼看出，他具有相当敏锐的洞察力，但是在我对他产生好感之前，有个声音在我耳边提醒我说：这类人非常危险，他们会在你意识到之前，神不知鬼不觉地操纵你！他递烟给我，并为我不吸烟感到遗憾，随后振振有辞地跟我解释：“我们检测的目的并不是想要诽谤您。可是，既然您来观看比赛，那么，是吧，您应该理解，规定对您同样生效。如果谁要进行对抗，无论是对他的国家还是他自己，都有害无益。这个道理您应该懂吧？比赛委员会收回了你们为之助威的代表队的奖牌。”“我没有对抗，”我申辩道，“但是请您理解，我太累了。我在这里天天呐喊，并不是为了最后遭人侮辱。”他打断我，并为偶然引发的不快表示抱歉。“您别跟那些检测人员生气，想来他们也是人，做这项工作并不容易。噢，您知道吗，亲爱的朋友，球迷们有时会使出什么样的花招？！我能看出来，您是愿意理解我的。”我本想问他，他所说的“花招”是指什么，但我又突然想起了别的。我认为检测是一种惩罚，我并不担心自己的检测结果可能会呈阳性，而是认为，无论检测结果是阳是阴，这种惩罚都极不公正。怎么可以仅仅因为一个球迷，不管那个倒霉的家伙做了些什么，怎么可以因为他而惩罚整个国家？！这太不公正！“其实，以前也发生过类

似情况，”胡须刮得很干净的男人继续说，“你有没有看过欧洲体育台？在罗马，一位观众用东西砸到裁判头上，因此倒霉的意大利人输掉了比赛。”“我看过，”我点头应道，“可是我并没有往任何人头上扔过东西，更没有用过兴奋剂。虽然我曾抽过一次大麻烟，但那也是三十年前的事了。”“我们想知道的并不是这个。”“那你们想要知道什么？”他盯住我的眼睛回答：“我们要检测的是您的想法，您的感觉。”我也盯住他的眼睛，冷冷地问：“你到底想要我做什么？”

他递给我一张他的名片，脸上挂着友好的微笑。他的这一举动，让我觉得自己不能对捏在手中的这张象牙白的小卡片研究得太久。因为我紧皱的眉头会向他泄露：我对这个组织一无所知。不管怎样，我还是扫了名片一眼，他是一位科室主任，名叫“安迪·埃姆帕蒂”。我的火气稍稍减弱，并非由于他的名字，而是由于他的职位。我将名片插进钱包，本来我也想给他一张自己的名片，但是身上一张没带。真该死！事情总是这么不巧，我无奈地跟他摊了摊手。每当命运安排我与一位大人物相遇，总是没带自己的名片。安迪说：“没有关系。”他接着跟我介绍了这个组织，而且讲得津津有味，有条有理。

“我们跟你们一样喜欢这些选手，只是我们的工作性质要求我们要始终保持责任感。当然，责任感可以有多种。根据古希腊人‘健康的身体存在于健康的身体’的原则，我们认为只要对足够多的运动员进行检测就可以达到我们的目的。且不深究抽样检测和违禁品名单所涉及的诸多问题，但是教条的决策者们还是认为：一个并不完善的检查，总比完全没有检查要好。毫无疑问，所有人都同意这一观点，为了保证选手的清白，我们必须不断修正我们在比赛期间采取的检测手段。我只要举一个例子您就能明白，遗传学的作用使我们至今为止对运动员采取的兴奋剂检测手段逐渐失去意义。其结果怎样？总而言之，我们为了选手们的清白所进行的战斗很难达到我们的目标。认识到这一点后，‘绿色人士’行动起来，他们筹组‘绿党’，掀起‘绿色运动’，认为首先要为选手们创造健康的竞技环境。观众的助威，在古代曾是增进选手之间关系的鼓励手段，而在今天，逐渐演变成激发选手间敌意的不良方式——可以说是火上浇油！”安迪话音未落，一位身材硕壮的检测人员颇不耐烦地将头探进办公室内，似乎在说：现在已到下班时间，他们想知道我到底愿不愿意配合？安迪·埃姆帕蒂告诉他：“我们亲爱的球迷马上就会过去。”我很高兴那家伙看到我跟他上司的关系处得不错，但愿这会对检测结果有所帮助！当他们带我离开办公室时，我的情绪开朗起来。安迪还冲着我的背影说了几句好话，祝我测试顺利，让我拿到结果后回这里找他。

检测室里，又展开了一场拉锯战。“你不会跟我们动手吧？你终于愿意思考啦？”那个基佬鄙夷地嘟囔，露出一副嘲讽的神情。他们让我坐进一把椅子上，这样的椅子我只在银幕上看到过。在美国，在还有死刑的地方，死刑犯就坐在这样的椅子上。我感到自己既丧失了思考能力，也丧失了感觉能力。那帮家伙在窗户后边手忙脚乱，眼睛直勾勾地盯着屏幕，期待将会发生什么。从其中一个家伙的嘴里，我似乎能够读出他脑子里的想法：我知道，你在说谎！而且他说的是匈牙利语！这时，我从身上一把扯下那些贴在我的太阳穴和胸口的橡胶片，扯下所有将我绑在椅子上的电线。我动作果断，他们来不及从玻璃窗后探出头来。“我不会给他们留下样本！也不会跟他们进行谈判！这一切我受够了！”这是我当时唯一的念头，我带着这个念头径直回到安迪·埃姆帕蒂那儿。

“一切正常？”他和颜悦色地问我。“什么都不正常！”我几乎是吼叫。他吃惊地望着我。我告诉他：“只要他们这样看着我，我就无法进行思考！”“那你能够感觉吗？”“只要他们这样看着我，我什么都不可能感觉到！”他“噢”了一声表示遗憾，并为手下人对我的冒昧再次道歉。他认为，球迷们所犯的不过是间接性错误，想来他们只是一个有害过程中产生的毒副产品，他们该对体育节目

主持人进行检测……还要检测一下大众的脾性，要提高输者的自信心，要折断赢者骄傲的犄角……在宣布比赛成绩时，可以考虑不播放国歌。当然，这个想法目前会遭到许多人反对，反对者不是来自绿色组织，主要来自决策阶层。“我们要进行持久的斗争！”之后他又补充道，“对我来说，你不是敌人，而是一个牺牲品。”

随后，他态度亲热地送我走出了办公室。

FICTION WORLD (Shanghai, 2008/6)

OLYMPIA

Översatt av Ildikó och Victoria Pamlényi

Där befann vi oss alla på den virtuella läktaren och väntade på guld... Farbror Aponyi, ökad som Fradi-supporter bland alla på gatan, brukade säga: – Vi kan väl åtminstone försöka få till ett enda ynka oavgjort spel mot Honvéd? Eller: – Matchen var avgjord redan från början, inte på plan, utan vid det gröna bordet. En augustiväll 1954 skapade han uppståndelse bland hyresgästerna i huset – inte så mycket bland de vuxna som bland oss barn – med nyheten om att det hade lämnats in protester mot slutspelet i Bern och att det inte var utslutet att matchen skulle spelas om, eftersom vår käre Puskás avsiktligt hade sparkat bollen mot målstolpens kant... Hade det blivit mål hade det blivit oavgjort. – Spela om? Min mor skakade på huvudet när jag kom upp till henne på tredje våningen med den glädjande nyheten. Hon hade skolats av nittonhundralets stormar, och var inte beredd att acceptera vilka orimligheter som helst: – Nej, där går gränsen! Feri Szusza var också där, det var minsann han som gjorde mål på Jassin i Moskva så att han blev utsluten ur landslaget i två år. Och Károly Zsák var också där. Han lade fram en skarpladdad revolver bredvid sig ifall han skulle släppa in ett mål... – Det stämmer inte, sade min far som kände många av seklets stora män, Karcsi hade ingen revolver utan en lerfigur som han hade fått i present av sin fästmö och den placerade han i början av varje match vid stolproten. Nu satt även lerfiguren som Károly Zsák fått av sin fästmö tillsammans med oss där på läktaren. Även magister Wahl var där, precis som på klass 4A:s skolavslutningsfotografi. *A är allra bäst, B är bara busar.* Och när jag nu säger detta, kan jag inte förstå varför vi inte kallade Wahl för Kval på den tiden. Kanhända gjorde vi det, fast jag inte minns det längre. Å andra sidan visade barn större respekt för vuxna på den tiden. Vi lyssnade på hans berättelser om våra äventyr före nederlaget i Augsburg och på hans tal om nationer som var två eller tre gånger folkrikare än vår, men trots det inte lyckats kamma hem hälften så många guldmedaljer som vi i Helsingfors... Och där var också en reporter från Radio Fria Europa, han som – 1972 eller 1976 – efter att ha konstaterat att östtyskarna hade vunnit flera medaljer än vi, ställde en retorisk fråga till sina ungerska lyssnare och frågade vilket de skulle ha föredragit av två onda ting; att ha levt i Östtyskland eller i femtiotalets Ungern? Den där reportern, också han var med oss där nu på läktaren. Och även Laci Kovács var där, han som haft en gummistövel inlindad i lakan som huvudkudde, åtminstone om man får tro vår kära portvakterska, moder Mischko – Gud bevarare hennes minne – vars hund Johnny bet mig i ankeln en gång när jag kom för nära grynklimparna som ställts ut i en emaljrad skål. Det var inte bara hemligheterna inom huset vår portvakterska kände till. Varenda dag frågade hon mig om vad vi hade ätit för läckerheter till middag och hon kände till allt om alla ända bort till Laci Kovács familj, trots att de bodde i slutet av gatan, fyra hus bortanför vårt.

En sommarkväll cyklade Laci förbi mig med bar, muskulös överkropp som inte längre påminde om lågstadietiden. Som om fattigdomens prövningar hade

gett honom två års försprång i förhållande till oss, men senare i livet förmodligen skulle ta dem tillbaka. – Följ med till idrottsplatsen, sade han, arbetarna spelar mot tjänstemännen. Hans ansikte var ett enda stort leende. Fan, kolla! Arbetarna leder med 10-1!!! Redan då började jag ana att idrott inte bara är idrott. Just där och då, när arbetarna spöade ljushuvudena borta på idrottsplatsen, och Laci Kovács satt på den där cykeln, antagligen lånad av en av åskådarna... För på den tiden hade inte alla barn en egen cykel. Till skillnad från Laci hade jag visserligen en kudde under huvudet om nätterna, men när flickan från granngatan cyklade förbi sprang jag minsann efter henne, och medan hon trampade vidare med mig springande bredvid, frågade jag henne andfått hur mycket hennes cykel hade kostat. Jag är rädd att jag sedan dess släpat med mig den här inställningen, den finns än idag i min grå rygsäck, bredvid min laptop. Inte som en allt förklarande fader-sonrelation eller som sviterna efter ett olyckligt fall på huvudet, snarare som ett stundtals uppdykande memento vid närmandet till det täcka könet, naturligtvis inte varje gång utan bara då och då, jag menar i vissa speciella fall. Det finns med mig, som i den där dikten av Balassi, *Jag böjer mitt knä och huvud inför henne* eller i *Skönhetens tiggare* av Attila József. Om det är sant att idrott inte bara är idrott, då kanske det är lika sant att skönhet inte bara är skönhet.

Jag vet inte om någon annan där på den virtuella läktaren hade liknande tankar, men det är inte uteslutet, för vi var alla där. Nedanför oss flög diskusen och släggan, vi höll andan. Vi ville ha guld! Guld! Precis på samma sätt som Endre Ady ville ha det från storherren Grishuvud, för de var också där, båda två. Silver och brons glimmar också vackert, sade någon ödmjukt två, tre rader bakom oss samtidigt som radion jag tryckt mot mitt högeröra meddelade mig att en *ungersk moder* inte långt ifrån oss, höll på att skjuta lerduvor utan avbrott. Samtidigt dillade min fru något om att jag inte borde äta löskokta ägg varje morgon eller någon liknande dumhet. – Tyst! morrade jag åt henne och försökte koncentrera mig på sportkommentatorn, som viskande smekte och smickrade den duvskjutande damen med sina ord, som om hon vore hans hustru. Nå, vi kanske skulle ta och fråga henne, hans fru, eller varför inte alla ungerska kvinnor? Beskåda också Bertalan Székelys tavla på Nationalgalleriet som visar hur heroiskt våra kvinnor kämpade för att kunna slå tillbaka turkarnas anfall vid fästningen i Eger! De hänger inte av sig geväret, eller ställer ned hinken till brädden fylld med glödhet tjära, bara för att guldet är vunnet eller turken är fallen, utan förnyar sitt grepp om hinkens handtag eller geväret och *med samma precision som stjärnorna förflyttar sig över himlen* tar de på nytt sikte och skjuter. Jag vände mig åt vänster där jag inte hade någon radio vid örat och upptäckte då ett välbekant ansikte. Välbekant? Vilket skämt! Jag kände ju varenda en som var där! Ja, men den här personen kände jag på ett annat sätt än de övriga. Nedanför oss på grusplanen sprang just då en ungersk flagga förbi. Den hade fyra ben och tre händer. Nationalsången började spelas, fast ingen var riktigt säker på varför. Kajak? Femkamp? Klargörandet försvårades av otaliga upprepningar och inte minst av frågan om vilket år vi egentligen befann oss i? Åsynen av Laci Papp på en av tv-skärmarna med svartvita bilder förvirrade oss. Vi såg honom när han, bakom sin älskvärda mustasch, med sin sedvanliga ödmjukhet tog sikte på motståndarens underkäke. – Han kom in på kaféet i sällskap av en kvinna, och bad så tyst som om han var rädd att någon skulle ge honom på käften, om att få två koppar kaffe, berättade min far. – Va-

---

då, ge honom på käften? frågade jag som förstenad med min mannagrynsgröt framför mig. Vem skulle våga göra något sådant??? – Ingen, lugnade min mor mig. – Hur kommer det sig att Laci Papp är både här och där samtidigt? frågade en pojke bredvid mig sin far uppfodrande. Just det, tanken slår även mig. För en stund sedan satt han med oss på läktaren och nu plötsligt står han i ringen, innanför alla rep, trots att – om jag ser rätt på internet – vi inte tog ett enda poäng i boxning det året. Skamligt värre! Vi är verkligen duktiga på att skämmas!!! För en kort stund lämnar kommentatorn från lerduveskyttet över ordet till simhallen där en av hans kollegor med stor förvåning konstaterar att en ungersk kille som vi alla haft stora förhoppningar på, ligger hela tre tiondelars sekund efter sitt årsbästa. Man borde göra en grundlig undersökning av orsaken till detta, resonerar kommentatorn. Fast det är möjligt att jag bara har drömt allt. Kanske för att vakna, vänder jag mig åt vänster igen, åt det håll där jag inte har radion mot örat och frågar mig var jag har sett det där ansiktet förr? Nu har jag det! Det var -86 i Schweiz, på tåget när vårt lag med Détari och de andra i Mexico... Vad gör den här redige schweizaren bland oss, frågar jag mig förvånad. Han behöver väl ingen medalj? Räcker det inte för honom att leva i ett land där det råder lugn och ro sedan flera århundraden tillbaka?

Schweizaren steg på tåget efter Brig, just det tåg jag råkade resa med hem till Genève. Jag menar verkligen *hem*. I kupén satt bara vi två, under de tidtabellsenliga tjugo minuter vi tillbringade tillsammans tog jag tillfället i akt att upplysa honom om ett och annat som det inte skadar att en schweizisk tjänsteman känner till. Först frågade jag honom om han var intresserad av fotboll. – Ja, svarade han, men han var trots detta knappt medveten om att vm just hade börjat. – Just ikväll kommer en intressant match att visas på tv. Tyvärr missar jag början, för det avslutande tåget i Milano har blivit försenat och följaktligen kommer jag till Genève först efter klockan åtta. – Vilka spelar idag? frågade min reskamrat. Ungern mot Sovjet naturligtvis! Och då berättade jag allt för honom. Om Feri Szusza i Moskva, om det röda vattnet i bassängen i Melbourne, 1956, om de två stora missarna målvakten gjorde och om Rákosi som sparkade bollen förbi målet i England. Inte för att jag är ungrare, utan för att allt jag vet har en djupare betydelse för alla, ty idrott är ju inte bara idrott. På den tiden var det här viktiga saker på helt olika sätt beroende på vilken sida av Europa man utgick ifrån. Kan ni tänka er att de där två löjliga målen som vi släppte in under kvartsfinalen i England, när vi spelade mot ryssarna – just mot dem, naturligtvis, inte Brasilien! – att vi aldrig fick se *just de två insläppta målen* på tv i Budapest för att det i samma ögonblick råkade bli *tillfälligt avbrott*. Under båda målen! – Nåja, sade min reskamrat, i spelet finns det alltid en risk att något går fel. Det är det som gör fotbollen så vacker, att vi ibland inte riktigt kan tro på det vi faktiskt ser med våra egna ögon. Jag blev glad över hans iakttagelse, ty det visade att han verkligen lyssnade på mig. Vid det här laget var det bara ett steg från att han skulle förstå precis vad jag ville ha sagt. Det var ju så, att när jag var tjugo år gammal fick vi inte ens uppleva förlustens renande verkan, eftersom vi ju alltid var osäkra på om inte allt redan var uppgjort i förväg... Jag vill inte låta som farbror Aponyi, och prata om det gröna bordet eller liknande, eftersom den sortens påståenden kan vara mycket skadliga, särskilt för dem som gärna vill tro att allt de ser omkring sig är sant. Alla långa år intalade jag mig själv

att om det hade funnits något alternativ, så hade det varit bättre om ryssarna hade fått stryk av någon annan, eftersom vi ju vet att djävulen aldrig sover... – Inte ens idag? avbröt mig den redige schweizaren med bestörtning i blicken. – Idag är läget inte längre det samma, lugnade jag honom. Det är redan 1986, frihetens vindar blåser friskt och kommer snart att få järnridån att falla. Och jag dristade mig till att tillägga: – Jag tror att vi slår dem ikväll. Och jag var avundsjuk på honom för att han ju skulle få se matchen från första minuten. – Ni lyckades väcka mitt intresse, sade den lyckligt lottade människan när han steg av tåget. I det ögonblicket, när jag genom restaurangvagnens fönster fick syn på Château de Chillon – där en gång i tiden självaste lord Byron suttit fångslad – bestämde jag mig för att jag egentligen inte behövde vara avundsjuk på den redige schweizaren. Alltså steg jag av tåget i Lausanne för att kunna se matchen från början i en bar som ligger mittemot järnvägsstationen. Kan hända att mitt beslut inte var det årets bästa, för efter midnatt i Genève tyngdes det redan tunga bagaget ytterligare av de sex mål vi släppt in. Sannerligen, så som Villon skulle ha sagt om han hade kunnat ungerska: Lycklig den som sluppit uppleva det!

När vi strömmade ut från den virtuella arenan fick jag på nytt syn på schweizaren. För ett ögonblick blev jag förskräckt, tänk om han tar upp det som hände för arton år sen? Men å andra sidan, möjligheten finns ju att han tyckte om matchen och inte ångrar att han såg den. Äsch, vem bryr sig? Femte guldet är vårt! Allting var vackert och enkelt. För att veta hur många medaljer vi hade behövde vi bara addera. Inte brydde jag mig om att jag eventuellt skulle missa länsbussen, eller om den skulle vara fullsatt när jag väl hann ifatt den, vad gjorde det? Förresten kunde jag alltid promenera hem till mitt nattkvarter, vad spelar de där tjugotvå kilometerna för roll? Vem skulle vilja mig illa i den här underbara, grekiska natten?

Sedan tätnade plötsligt folkmassan framför utgångarna. – Dopingtest, sade Wahl, fast det syntes att han inte hade en aning om vad det var för något. Människor grips av rädsla, trots att den inte är befogad, försökte jag lugna mig själv och trängde mig vidare, framåt mot utgångarna. Mina ögon utforskade redan bussarna utanför grindarna, det var bra att så fort som möjligt bestämma åt vilket håll jag ville fösas åt. Precis när jag fick syn på bussen skyltad med ortens outtalbara namn, lade en man i khakifärgade kläder sin hand på min axel. – Till dopingtestet, sade han och frågade otåligt, på grund av min oförstående min, om jag talade engelska. Jag tyckte inte om hans otålighet, om han ville mig något så fick han allt låta bli att stressa mig. När allt kom omkring, så var det ändå inte helljusen på *hans* buss som blinkade där borta – Vi kan lika gärna prata svenska, slängde jag utmanande i ansiktet på honom. Men ansiktet förblev orörligt och han höll orubbligt fast vid engelskan. – Vadå för dopingstest? frågade jag. Ser ni inte att jag inte är någon tävlingsdeltagare? – Det är inte deltagarna som ska kontrolleras utan åskådarna, svarade den khakiklädda lakoniskt och lämnade över mig till en av sina gorillor, som genast bad mig stiga in i fångtransporten. Innan bakdörren smällde igen hann jag se att fullmånen steg upp på himlen utanför, bortom grindarna. Alltså var klockan över elva.

Vi var några stycken därinne. En polack som genast kände igen mig, två iraker som frågade åt vilket håll öst låg och dessutom en afrikan med iögonfallande stora muskler och så en massa andra vilkas nationaliteter jag inte så lätt kunde

avgöra. Alltför många medaljer hade de i alla fall inte vunnit. Naturligtvis fanns det många amerikaner också, de finns ju överallt. Alla var inåtvända, självrannsakan-de. Bortsett från amerikanerna. – Varför är de så självsäkra? frågade jag polacken. – *Polacker och ungrare, såta vänner*, skanderade han någonstans från sextiotalet, sen svarade han också på min fråga: – Varför amerikanerna är så självsäkra? Varför skulle de inte vara det? Ett sådant här test rör dem inte i ryggen. Det är de som har utarbetat kontrollens teknologi, de vet med största sannolikhet hur man ska undvika positiva resultat. – Vadå undvika? frågade jag häpet, hos mig hittar de ingenting, jag är garanterat negativ. Polacken log och sa: – Säger du det? Sen sänkte han rösten. – Hör på min vän, här är ingen negativ. Tror du att vi skulle ha så här många medaljer om vi bara satt och tittade med pokeransikte på våra favoriter? – Vad spelar ansiktsuttrycket för roll? undrade jag. Och vad spelar det för roll om jag har druckit en pilsner eller två? Det är väl inte förbjudet, eller? – Det kommer att visa sig, sade polacken, och sen sa han inget mer till mig och sköt beredvilligt skjutlåset åt sidan för att hjälpa en vakt att öppna järngallret utifrån när vi stannade på Internationella Huvudinspektionens gårdsplan.

Det slumpade sig så att jag blev kvarhållen längst av alla. Kanhända för att de hyste agg mot ungrare i allmänhet eller för att jag levererat för lite provtagningsmaterial. Jag kände att jag försämrade min situation mer och mer, men kunde inte rå för det. Plötsligt kände jag att dagens – vadå dagens? – de senaste tre månadernas alla vedermödor kom över mig. Jag var inte längre herre över mig själv. Som det brukar vara i sådana här lägen började vi munhuggas och kasta förolämpningar mot varandra. Var finns den där pottan? vrålade jag samtidigt som de flinade mot varandra bakom ryggen på mig. Den ena av dem daskade mig i baken varpå jag föste bort hans hand och väste: – Din jävla bögl! Två män gick emellan. Det var först då det visade sig att det inte var urinprov de var ute efter. – Vad fasiken vill ni ha då? skrek jag. – Skall jag skita? – Lugna er, sade en alldeles slättrakad man i ljusblå kostym som skyndat sig in i rummet under tumultet som uppstått.

Artigt visade han in mig på sitt kontor. Man såg genast att han besatt all tillbörlig empati, men innan jag hann bli alltför förtjust i honom viskade något inom mig att män av hans sort kunde vara farliga, för innan du ens vet ordet av har de manipulerat dig. Han bjöd på en cigarett och jag tyckte för en sekund att det nästan var synd att jag inte rökte. – Vår avsikt är inte att dra er i smutsen, inledde han sin predikan, men om ni väl kommit hit för att beskåda Spelen, då måste ni väl förstå att reglerna gäller även er! Den som sätter sig upp mot dem orsakar lika stor skada för sitt hemland som sig själv. – Vad menar ni? – Spelkommittén kan ta tillbaka medaljen som ni hållit tummarna för. – Jag har inte satt mig upp mot något, sade jag till honom, men ni måste förstå att jag är trött och jag har inte suttit på läktaren och skrikit dag efter dag för att i slutändan bli förödmjukad. Här avbröt han mig och sa att det var han som skulle be om ursäkt för mina eventuella obehag. Jag skulle inte vara arg på testtagaren, ty inte heller han är mer än människa och hans jobb är inte det lättaste. – Ack, om ni bara visste, min käre vän, vilka tricks supportern kan hitta på ibland! Jag anade att han var ute efter min förståelse. Jag ville fråga honom vilka sorters tricks han syftade på, men just då kom jag på en annan sak beträffande straffet. Inte för att jag behövde oro mig

för att mitt testresultat blev positivt, men jag tyckte i vilket fall som helst att den eventuella påföljden var orimlig. – Hur kan man på grund av en enda supporters förseelse, vad stackaren än har gjort, straffa en hel nation? Det är inte rätt! – Men sånt förekommer ju, sade den slätrakade. Har ni inte sett på Eurosport? I Rom kastade en åskådare något i huvudet på domaren och därför förlorade italienarna matchen. – Ja, sade jag, men jag har inte kastat något i huvudet på någon och doping kan ni helt enkelt utesluta när det gäller mig. Jag kan erkänna att jag rökt hasch, men det är trettio eller snarare trettiofem år sen. – Det är inte det vi är ute efter. – Utan vad? Han såg mig djupt i ögonen och sade: – Det är era tankar, era känslor vi vill undersöka. Jag mötte hans blick, och frågade vad det skulle vara bra för?

Med ett vänligt leende överräckte han sitt visitkort. Sättet han gjorde det på fick mig att förstå att jag under inga omständigheter borde ägna någon längre tid åt att studera det elfenbensfärgade kortet som nu låg i min hand. Min rynkade panna riskerade att avslöja min okunskap om Organisationen. En snabb blick på kortet avslöjade dock att han var avdelningsföreståndare och hette Andy Empathy. Jag lugnade mig lite. Inte på grund av hans namn, utan snarare på grund av hans befattning. Jag sköt in kortet i plånboken och ville ge honom ett av mina kort, men hittade inte ett enda. – Tusan också! Så är det alltid. Jag ryckte på axlarna. Varje gång ödet sammanför mig med en betydelsefull person, är jag utan visitkort. – Det gör inget, sade Andy uppmuntrande och började prata om Organisationen. Och vad vackert han talade!

– Vi tycker lika mycket om Spelet som ni, men vår kärlek till det går hand i hand med vår ansvarskänsla. Den här ansvarskänslan kan förstås komma till uttryck på olika sätt. De dogmatiska anhängarna av den forngrekiska principen *en sund själ i en sund kropp* hävdade att det räckte att kontrollera idrottsmännen för att vi skulle nå målet. Nu behöver vi inte gå närmare in på vilka ytterligare frågor metoder som stickprov eller listor med förbjudna ämnen väcker, alla dogmatiker skulle säkert svara på samma sätt, nämligen att en ofullkomlig kontroll är bättre än ingen kontroll alls. Något som alla är rörande eniga om är dock att vi om och om igen måste revidera de instrument vi använder i kampen för att bevara Spelens renhet. Som exempel räcker det att nämna genmanipulationen, som från den ena dagen till den andra kan göra att dagens metoder för dopingtester blir fullständigt meningslösa. Vad blir följderna av detta? Jo, under alla omständigheter så omfattande att vi inte enbart kan betrakta idrottsmännen som de enda viktiga objekten i kampen för Spelens renhet. Genom att säga detta klev De gröna över en outtalad gräns och hävdade, i likhet med rörelser och partier med samma namn, att kampen först och främst ska utkämpas för Spelens miljö, ty all negativ påverkan på miljön, likt huliganismen på läktaren, är den huvudsakliga orsaken till att Spelen – som i antiken var ett redskap för sammansvetsning av olika nationer – nu snarare tycktes hålla bensin på elden och underblåsa fientligheten mellan olika folkgrupper. När Andy kommit så här långt stack en av de Stora Testarna in sitt huvud på kontoret och sa att det var dags att gå hem, och att det var på tiden att de fick veta om jag skulle ge dem något testmaterial eller inte. – Den Kära Supportern är på väg, svarade Andy honom och jag var glad över att Testaren såg vilken god relation jag hade med min förhörare. Det kunde vara till nytta vid det slutliga testresultatet! Jag blev ännu gladare när jag var på väg ut från kontoret

och Andy högt och tydligt ropade efter mig att han önskade mig lycka till och att jag efter provtagningen var välkommen tillbaka till honom.

I provtagningsrummet började dragkampen naturligtvis igen. – Du kan inte lura oss, väste bögen mellan tänderna. Är du äntligen villig att tänka? De satte mig i en stol vars like jag bara skådat på bioduken. Den liknade de som används i Amerika – där dödsstraffet fortfarande finns kvar – när en fånge ska avrättas. Jag kände att jag inte skulle kunna tänka. Eller känna. De stod bara där bakom glaset och viftade med händerna, de tittade på bildskärmen och väntade på vad som skulle hända. Skulle de upptäcka något eller skulle det bli pannkaka av alltihop? Jag tyckte mig läsa följande på en av testarnas läppar: Jag visste att han fuskade. Han pratade ju ungerska! Då slet jag bort sugkopporna från pannan och hjärtat och alla kablar som kedjade mig vid stolen. Jag väntade inte ens tills de hade krupit ut ur sin glasbur. Jag ger inte något provmaterial till de här människorna! Jag tänker inte ens diskutera med dem! Nu räcker det! Detta var det enda jag tänkte på när jag återvände till Andy Empathy.

– Allt i sin ordning? frågade han muntert. – Nej, ingenting är i sin ordning. Han tittade bestört på mig och jag svarade att jag inte kan tänka när någon stirrar på mig. – Och känna? – Nej, inte känna heller! Åh, vad han beklagade detta! Åter bad han om ursäkt om hans män varit taktlösa mot mig. Enligt hans ringa uppfattning är supportern bara indirekt skyldig, ty han är endast en besmittad produkt av en skadlig process. Sportkommentatorer borde också drogtestas... Vidare borde även sinnelaget hos jordens alla folk testas, förlorarnas självmedvetenhet borde höjas, vinnarnas högfärdiga näsor borde knäckas... Vid prisutdelningarna skulle man kunna hoppa över att spela nationalsånger, fast i dagens läge fanns det fortfarande många motståndare till den tanken. Inte i första hand bland De gröna, utan mest bland dogmatikerna. – Vi har fortfarande en lång kamp framför oss, sa de han och tillade att för honom var jag ingen motståndare utan snarare ett offer. Sedan följde han mig vänligt ut från sitt kontor.

Ord&Bild (Göteborg, 3:2012)

OLYMPIA

Translated by the author and Annette Koreneff

There we all were in virtual reality waiting for gold... Everyone in the street knew Uncle Aponyi and was aware that he was a fan of FC Ferencváros who sometimes said: « We will try to get at least a draw against FC Honvéd », or that the game had already been played under the table. In 1954, one August evening, he got the residents of the building all worked up – not the adults, but us – saying that the final in Bern had been contested and maybe the game would have to be replayed, because our Puskás Ócsi had deliberately kicked the ball onto the goal-post... the one that could have been the equalizer. Play it again? My mother shook her head when I took the news up to her on the third floor. The storms of the century had taught her otherwise, and it wasn't only her sense of reality that made her say: "Never ever!"... In addition there was Szusza Feri, who had slammed a goal in at Yassin in Moscow, and so had not been allowed to try out for the national team for two years. And there was also Károly Zsák. He was the one who had a loaded revolver at hand when he was in the goal, in case he let the ball through. No way, said my father, who knew some of the great men of the century, it wasn't a revolver, it was a clay doll which his bride had given him, and he put it at the foot of the goal at the beginning of each game. Now it sat with us, that clay doll that Károly Zsák had received from his bride, it was there with us in the virtual grandstand. Professor Doe was there too, just like on the end-of-school-year photograph of class IVA. Class A means those going for gold, Class B was the street urchins, and while I'm on the subject, why didn't we call Doe Doughnut? But it's also possible that we did, I just don't remember it. It's true that in those days we had more respect. We listened to his stories about our adventures, victorious until we were badly beaten in Augsburg, and also how nations, twice or three times as populous as we, hadn't won even half as many medals in Helsinki as we had... And then there was that commentator from Radio Free Europe who – in 1972 or 76? – seeing that East Germany had won more gold medals than we had, posed the rhetorical question whether we would prefer to live in East Germany or perhaps, let's say in 1952 – in Hungary? That commentator was there with us now as was Laci Kiss, who had rubber boots wrapped in a blanket for a pillow, or so she told us, God rest her soul, our dear Madame Caretaker whose dog Johnny once bit me on the ankle because I touched the enamel bowl with his food in the yard. She not only knew the intimate details of our building, but she, who asked me every day what good things my mother had given me for lunch that day, she knew everything, all along our street up to the house where Laci Kiss lived, four houses along.

One summer evening he was cycling alongside me with his upper body naked. His muscles were no longer those of a primary school pupil, as if hardship had given him a two-year advantage over us, which life has most likely taken back by now. "Come on down to the sports ground" he said, "the workers are playing against the officials". A broad smile on his face: "Fuck! The workers are

already leading ten to one!!!” I was beginning to sense that sport is not simply sport, with Laci Kiss on a bicycle that he might have borrowed from one of the spectators, while on the field the workers were giving a beating to all those clever fellows... Not every child had a bike in those days. Myself, I had a pillow under my head at night, unlike Laci, but seeing that little girl in the next street, I couldn't help following her bike immediately and running beside her, I asked her how much the bike cost. I'm afraid I'm still basically carrying this attitude with me, and it's surely still in my gray backpack, next to the laptop. It's not like a father-son relationship which explains everything, or a bad fall on the head, more like a memento which sometimes emerges when the fairer sex is nearby, not all the time of course, but sometimes, I mean in some cases. I'm wearing it inside myself, like the poet Attila József in his *Beauty's Beggar*. If it's true that sport is not only sport, then perhaps it is also true that beauty is not only beauty.

I don't know if, among the virtual spectators, anyone else thought such things, but it could well be the case, because we were all there. Below us the hammer had flown, the discus too, and had taken our breath away. We wanted the gold, the gold! Like Endre Ady in *The Pig-Headed Lord*, because they were there, both of them. Silver or bronze shine nicely too, someone said modestly, two or three rows behind us, while the pocket radio I pressed to my right ear informed me that a *Hungarian mother* – not far from us – was shooting clay pigeons. Meanwhile, my wife said something silly, such as why do I eat soft-boiled eggs every morning. Quiet, I growled, listening to the sports commentator who whispered sweet nicknames to his cherished lady pigeon shooter, as if she were his own wife. Well, maybe she's the one we should ask, his own wife, and generally every Hungarian woman who doesn't surrender her gun or throws a bucket of hot pitch – Bertalan Székely: Women defending the fortress of Eger, on view in the National Gallery – once the gold has been won or the Turks have fallen, but who shoot, pick up the bucket of hot pitch and aim as neatly as a star crosses the firmament. I turned to my left, since I didn't have a radio on that ear, and discovered a familiar face. What a good joke: “a familiar face”! After all, I knew everybody there! Yes, but this guy I knew differently from the rest. Below us on the track the Hungarian flag, held high on four legs and three arms, had begun a lap of honor around the track,. Suddenly the national anthem was played, but nobody knew exactly why. Kayak? Modern Pentathlon? Frequent repetition made it difficult to identify, and there was that doubt as well: actually what year is it? Because on one of the screens, in black and white, László Papp appeared. We had seen how – behind his adorable moustache, with his usual modesty – he set to rights his victim's jaw. He came into the espresso bar with a woman and ordered coffee for two, but very softly, as if he were afraid he'd get his face slapped, my father told us. What do you mean, get his face slapped? I asked, petrified, from behind my semolina pudding, who would dare do such a thing??? No one, my mother reassured me. How can László Papp be everywhere at once? a little boy next to me asked his father. Really, that was going through my head too. After all, before he had been sitting here with us in the virtual grandstand, and now suddenly he's in the ring, where – if I see it correctly on the Internet – we got no points in his discipline this year. Shame!

That's something we know all about, shame! For a few minutes the commentator from the clay pigeon shooting handed over to the swimming pool, where a colleague noted with no small surprise that a Hungarian boy – from whom we were all expecting so much – was all of three tenths of a second behind his best this year. The reason for this should be thoroughly investigated, says the commentator, although it is also possible that I merely dreamt it. Perhaps to help me wake up, I again turn left where there's no radio on my ear, and ask myself: Where have I seen this face? Got it! Switzerland, on the train, in '86 when Détári and his team-mates in Mexico... What's he doing here, the worthy Swiss fellow, I ask myself, surprised. He can't have come for medals? Isn't it enough for him that his country has been doing fine for centuries?

He got onto the train after Brig, when I was going home to Geneva. I mean, well, "home". The two of us were alone in the compartment for the twenty minutes the schedule allowed us and I took the opportunity to educate him about things that might be useful for a Swiss official to know. First, I asked if he was interested in football. Yes, he said, but all he knew was that the World Cup had just started. However, I continued, tonight there will be an interesting match on television. Unfortunately, I won't be able to see the beginning because the train connection I missed in Milan means I arrive at eight something in Geneva. What match will it be today? my companion asked. Hungary versus the Soviet Union! And then I told him everything: the Feri Szusza in Moscow, the red water in the Melbourne swimming pool, the two huge goalkeeper errors and Rákosi incredibly missing that goal in England. It's not because I'm Hungarian, I told him, but also because what I know has a universal meaning, just as sport is not only sport. At that time, these things were not important in the same way on both sides of Europe. Just imagine that the two ridiculous goals that the Russians scored against us in England in the quarter-finals – sure enough, not like our game against the Brazilians! Those two ridiculous goals couldn't even be seen on our TV in Budapest, because just at that precise moment the picture disappeared – at both ridiculous goals! Well, said my companion, the potential for errors is always there, in any game. That's exactly what makes football beautiful, that sometimes you can't believe your eyes. I was very happy with this remark, because he seemed to be listening to me. We were now just one step away from my point, I mean getting him to understand what I was going to say. That when I was twenty years old, in those days we were never allowed the catharsis of defeat, because the outcome had probably been decided beforehand... I don't say, like Uncle Aponyi, that money changed hands and so on, because these allegations do a lot of harm, especially for those who want to believe that what they see of the world is the truth. For years I've told myself that if we can choose, it's better that others should beat the Russians, because the devil never sleeps... Even today? The worthy Swiss interrupted me, looking scared. Today the situation is different, I reassured him, now it's '86 and the winds of freedom are already eroding the Iron Curtain. Then I said to him: I think we will beat them tonight. And I envied him, because he was going to see the game from the very first minute. I had awakened his interest, the happy man told me as he was getting off the train. As for me, at the very moment I saw the Château

de Chillon – where Lord Byron himself had been imprisoned for a time – from the window of the dining car I decided that I would not envy my worthy Swiss. So I got off in Lausanne to watch the match in the railway station bistro from the kick-off. Perhaps this was not my best decision that year, because arriving in Geneva after midnight, with six goals in luggage which was heavy enough already, well... certainly – as Villon would have said if he had known Hungarian: Happy the man who is not even trying!

On our way out of the virtual arena I saw the Swiss fellow again. For a moment, I was scared he might bring up what happened eighteen years ago, although it couldn't be ruled out that he had enjoyed the game and it hadn't upset him. Eh, what do you care about him! We've just got a fifth gold! Everything went beautifully and above all, straightforwardly. We didn't need to subtract anything, only add up the medals. What does it matter if I miss the long distance coach, or if – so what – there's no room for me. Why not walk the twenty-two kilometers to my hotel? What can go wrong on this beautiful Greek night!

Then, suddenly, in front of the exits the crowd began to thicken. Doping tests, said Doe, and appeared not to know what that meant. Fear is infectious, even if there's no reason for it, so, relaxing, I pressed on, forward, toward the exits. My eyes were already on the buses beyond the gates, to work out in which direction the crowd was flowing. I had just caught sight of the bus with the unpronounceable name of the place where I was staying, when a khaki-clad man put his hand on my shoulder. Test, he said, and seeing I didn't understand, abruptly asked me whether I spoke English, in a manner I didn't care for. If he wants something from me, he'd better stay polite and not pester. After all, it's not his bus with the flashing indicators over there. You can speak Swedish if you like, I shot back provocatively, but he didn't even flinch and carried on in English. What sort of test, I asked. Can't he see that I'm not an athlete? It's not the competitors we're checking, it's the spectators, the man in khaki snapped, and passed me on to a gorilla-like guy who pushed me into the luxury van. Before the back door slammed, I just had time to see that the full moon had risen beyond the railings, so it must have been past eleven o'clock.

Some other people were in there with me: a Pole, who picked me out immediately; two Iraqis who wanted to know where the East was; a strikingly muscular African and many others whose nationality wasn't clear. They didn't seem to have too many medals, in any case. Then, of course, there were Americans, because they are all over the place. Everyone was thoughtfully meditating on the same questions. Except the Americans. Why are they so confident, I asked the Pole. Poles and Hungarians two good friends, he told me from somewhere back in the sixties, before answering my question as well. Why are the Americans so confident? Why shouldn't they be? A test like that doesn't bother them at all! They developed the test technology, they know better than anyone how to avoid coming up positive. What do you mean, avoid coming up positive, I asked, dumbstruck. They won't find anything on me, I'm negative for sure. The Pole smiled as if to say: Tell me another one. Then he lowered his voice: Listen, man, nobody here is negative. Do you think we got so many medals simply by watching our favorite athletes, and keeping our mouths shut tight?

What does it matter if we shout or not? I insisted. And what does it matter if I drank one or two Golden Ace beers? It's not forbidden! Well, we'll see, said the Pole and he stopped talking to me, because when we arrived at the International Inspectorate enclosure, he thrust aside the iron bar with suspicious eagerness to help a jailer who was opening the metal gates.

It so happened that they kept me the longest, perhaps because they had something against Hungarians, or simply because I didn't provide sufficient material. I felt that I was making my situation worse all the time, but I couldn't help it. Suddenly all the fatigue of the day – what, just of the day? – all the fatigue of the past three months fell on me. I couldn't get a grip on myself. And as often happens, both sides began to throw the discus, or the hammer, I mean overshoot the mark. Where's the chamber pot? I screamed, while they sniggered behind my back. One of them hit me on the behind and I pushed away his hand and hissed: You fucking faggot! Two of them intervened. Only it turned out that they didn't want my urine. So what the hell? I shouted, You want me to shit??? Calm down, said a remarkably well-groomed man, dressed in light blue, who hastened into the test room while the brawl was going on.

He took me politely to his office. It was immediately apparent that he had the necessary empathy, but before I grew attached to him, something whispered to me that such people are dangerous, because before you realize it you have already been manipulated. He offered me a cigarette and I almost felt sorry that I don't smoke. Our aim is not to discredit you, he began his short speech, but if you come to the Games, you must understand that the rules apply to you also. Anyone who goes against the rules can harm both his country and himself. Just what do you mean? I said. The Games Committee takes back the medal for which he was rooting, he explained. I didn't go against anything, I told him, but you must understand that I'm tired, and I didn't shout encouragement here, day in and day out to be humiliated in the end. He broke in and apologized for any inconvenience I had suffered. I shouldn't be angry with the tester, since he's only human and his task is not easy at all. Oh, if only you knew, my dear friend, of the tricks to which the fans sometimes resort! I saw that he was trying to get me to understand, and I wanted to ask what kind of tricks he had in mind, but another possibility suddenly occurred to me. Because as far as the punishment is concerned, not that I was afraid that my tests would be positive, but the punishment, in any event, seemed very unfair. How can you punish an entire country for a crime, however unfortunate, committed by one fan? It's not fair! But these things happen, said the neatly shaved fellow. Didn't you see on Eurosport? One spectator in Rome threw something at the referee's head, with the result being that the Italians lost the match. Alright, I said to him, but I didn't throw anything at anybody, let alone go in for doping. I'm not saying I didn't once smoke a marijuana cigarette, but thirty years ago, if not thirty-five. But that's not what we're looking for. So what is it? He looked deeply into my eyes and said: Your thoughts, your feelings are what we want to examine. I looked right back into his eyes as well and asked: What is the use of knowing my thoughts and feelings?

With a friendly smile, he handed over his business card, and as he did so, I felt that I shouldn't study the ivory-colored card I held in my hand for too long. My frown could have shown him that I knew nothing about the Organization.

However, I had just time to read that he was head of a department and that his name was Andy Empathy. I felt a bit more friendly at that, not so much on account of his name as because of his position. I slipped the business card into my wallet, and would have given him one of mine but couldn't find a single one. Damn it! This always happens, I said, showing him my empty hands. Whenever fate allows me to meet a great man, I don't have a visiting card. It doesn't matter at all, Andy reassured me, and began to talk about the Organization in an extremely amiable fashion!

We love these games just as much as you, but our affection is coupled with our sense of responsibility. This sense of responsibility, of course, can be of many kinds. The ancient Greek principle of a sound mind in a sound body was believed by dogmatic followers to be sufficient. Check up on the athletes and we have already achieved our goal. For the moment, let's not go into the fact that both the random control and the itemized listing of banned substances raise questions to which dogmatists can only reply that an imperfect control is better than a complete lack of control. Of course, for the time being everyone agrees that the tools we use in the struggle for clean Games should be continually updated. By way of example, suffice it to mention that genetic manipulation may make all the tests we apply meaningless from one day to the next. What follows from that? Well, simply that the athletes should not be the exclusive target of our fight for fairness. Taking it from there, the so-called Greens have lined up behind the recognition of this fact. In common with movements and parties of the same name, they found that the struggle should primarily be fought for the Games' environment, since the environment, or as we call it, spectator proliferation is the main reason why the Games that in ancient times were a useful means to bring different peoples into contact with one another, have today become more and more a factor stimulating mutual animosity. When Andy got to this point, one of the large testers stuck his head into the office to say they wanted to go home now, so it was about time they knew if I was going to give material or not. He's just coming, our dear fan, said Andy Empathy, and I was happy that the tester could see what good terms we were on. It might be useful when it comes to the final result! In particular, I was glad that as I was leaving the office, Andy, in a loud voice, wished me good luck and invited me to return to his office once the testing had been completed.

But the wrangling began again in the testing room. We are not messing around, the gay fellow muttered between his teeth. Are you prepared to think? They put me in a chair, the like of which I have only seen in films. In America, where the death sentence is still applied, the condemned person is placed in a chair like that. I was sure that I wouldn't be able to think. Or feel. They were gesticulating on the other side of the window, watching a screen to see what would happen. What rabbit I was going to pull out of my hat. On the face of one of them I thought I could lip-read the words: *I knew he was cheating*. The man was speaking Hungarian! At that I tore the electrodes off my temples and my chest and pulled off all the cables that held me to the chair. I didn't even wait for the testers to come out of their glass cage. I'm not giving them any material! I'm not even going to negotiate with them! That's enough! This was the only thought in my mind on my way back to Andy Empathy.

Everything's alright? he asked cheerfully. Nothing is right! Nothing at all! He just looked at me, stunned, and I told him that I cannot think if someone is looking at me. And feel? I cannot feel either. Oh, how sorry he was. He apologized again for the thoughtless way his men had behaved towards me. In his humble opinion, the fan is only indirectly at fault, since he is just the toxic product of a harmful process. The sports commentator should also be tested. Moreover, there was the mentality of nations, raising the self-esteem of the losers and shattering the arrogance of the winners. The national anthems could be left out of the prize-giving ceremonies, although there is still a lot of opposition to that. Not so much among the Greens, but among the dogmatists. There is still a long battle ahead, he said, and added that for him I wasn't an opponent, but a victim.

Then he escorted me politely out of his office.

Hungarian Quaterly (Budapest, 2012/1)

Tartalom

Eredeti szöveg	1
Francia fordítás	7
Német fordítás	15
Kínai fordítás	23
Svéd fordítás	29
Angol fordítás	37

AJátékok lelkes magyar szurkolóját különös doppingtesztre viszi a meseautó. A Nemzetközi Főfelügyelőségen nem azt vizsgálják, hogy mi van a szurkoló vizeletében, hanem valami mást.

Hendi Péter korábbi kötetei:

A menekvő (kisregény, elbeszélések, Göteborg, 1974)

Bankrablás Stockholmban (dráma két nyelven, Göteborg, 1978)

Rekviem egy jogászért (kisregény, elbeszélések, Budapest, 2000)

Alterego (tárcanovellák, Budapest, 2010)

Átszállás Zürichben (elbeszélések, Budapest, 2011)

Changement à Zurich (nouvelles, Paris, 2011)

A-moll szonáta (három színdarab, Budapest, 2012)

Napkút Kiadó Kft.
1043 Budapest, Tavasz u. 4.
Telefon/fax: (1) 225-3474
Mobil: (70) 617-8231
E-mail: napkut@gmail.com
Honlap: www.napkut.hu

Felelős kiadó: Szondi György
Szöveggondozó: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence
ISSN 1787-6877
ISBN 978 963 263 278 0